

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik III.

V Ljubljani, oktobra 1886.

10. zvezek.

Rožnivenška nedelja.

I. Sv. rožnivenec v svetem letu.

Marija, Kraljica sv. rožnega venca!
Za nas Boga prosi!

Preljubi! Nikar ne pozabimo, da je letos sveto leto! To nas opominja, da moramo ne le letos prav sveto in pobožno živeti, ampak tudi za prihodnost dobre sklepe in zveličanske načrte storiti. Vsako nenavadno sv. leto ima kak poseben povod ali uzrok, zavoljo katerega se okliče; vsako pa naj bi tudi kak poseben uspeh pri krščanskih ljudstvih doseglo, kak poseben spomin zapustilo. — In glejte, letošnje sv. leto ima po namenu sv. očeta papeža Leona XIII. razun splošnjega poboljšanja posebno dvojni sad obroditi, dvojni uspeh in spomin zapustiti; namreč: da bi se lepa in stara molitev — sv. rožnivenec med krščanskimi ljudstvi v prihodnje vedno bolj razširila, priljubila in vkoreninila; drugič pa, da bi sv. oče Frančišek Serafinski tudi med svetom vedno več posnemovalcev dobil, to je, da bi se tretji ali svetovni red sv. Frančiška vedno bolj spoznal in razširil.

Ker ravno danes obhajamo praznik sv. rožnega venca, imam toraj tudi jaz lepo priložnost o tej pobožnosti sv. rožnega venca kaj več spregovoriti.

Preljubi! Vselej me radi poslušate, kadar govorim o sv. letu; upam, da mi tudi danes svoje pazljivosti ne bodete odrekli! Naša pomoč je v imenu Gospodovem!

Kar vas je starejših in odraščениh tu pričujočih, se še vsi dobro spominjate, kako velik častilec Matere božje so bili ranjki papež Pij IX. Ne samo, da so Marijino brezmadežno spočetje za versko

resnico razglasili, so tudi sicer pri vsaki priložnosti njeno čiščenje pospeševali, njene praznike poviševali, njena božja pota priporočevali, njene bratovščine z mnogimi odpustki obdarjevali, tako da so jih po pravici Marijinega papeža imenovali. Nič manj pa se tudi sedanjí papež Leon XIII. za Marijino čast ne potegujejo in v ta namen posebno lepo molitev sv. rožnega venca krščanskim ljudstvom priporočajo. Znano vam je, da smo na njih povelje že 3 leta celi mesec oktober (ali pa tudi november ali december) rožnivenško pobožnost po vsih farnih cerkvah vsaki dan obhajali, in da se ima ta pobožnost tudi še prihodna leta ohraniti in opravljati, dokler Bog na Marijino priprošnjo svoji cerkvi prostosti ne dodeli. Ko so pa letos sv. leto oklicali, to molitev zopet in še prísrenejše priporočajo v svojem pismu, ko pravijo:

„Ker vse upanje našega zveličanja v pomoči nebeškega Očeta obstoji, mi pri vsih očitnih in posameznih stiskah in nadlogah prav silno želimo, da gorečnost stanovitne in zaupljive molitve zopet oživi. O vsih imenitnih časih krščanstva, kolikorkrat je bila namreč cerkev od zunanjih nadlog ali notranjih neprilik stiskana, so naši predniki roke k nebesom povzdigovali in nas učili, kje in od kod se mora pravo razsvitljenje, srčnost in pomoč iskati. Spominjali so se namreč povelja Kristusovega: *Prosíte in se vam bo dalo; treba je vedno moliti in ne prenehati*. S tem se strinja tudi opomin aposteljnov: *Brez prenehanja molite!* in: *najprej vas opominjam, da naj se molitve, prošnje, priprošnje in zahvale godé za vse ljudi*. Sv. Janez Krizostom pa je o tem prelepo priliko naredil, rekoč: Kakor je natura človeku, ki nag in nezmožen na svet pride, roke dala, da si za živež potrebno pridobiva; tako mu je Bog za dosego nadzemeljskega, ker iz sebe nič ne premore, dar molitve dodelil, da z njeno modro rabo vse doseže, kar je za zveličanje potrebno.

„Spoznajte iz tega, častitljivi bratje! (papež k škofom govoré), kako prijetna nam je bila vaša gorečnost, s katero ste zadnja leta na naše prigovarjanje molitev sv. rožnega venca gojili. Tudi ne smemo tukaj zamolčati veliko pobožnost in vnemo vernega ljudstva, ki se je s tem skoraj povsod skazovala. Treba pa je zato skrbeti, da se ta pobožnost še bolj vname in stanovitna ostane. Če vas k temu še enkrat opominjamo, kakor smo že večkrat storili, se nad tem nobeden ne bo čudil, ker sami veste, koliko je na tem, da ta lepa navada sv. rožnega venca med kristijani cvete in ker sami spoznate, da je sv. rožnivenec najlepša oblika tiste molitve, o kateri govorimo, in da je tudi času primerna, posebno lahka in vendar neznano koristna molitev!“

Po besedah našega papeža Leona je tedaj sv. rožnivenec

a) času primerna molitev. In res. Kakor je bila ta molitev pred 600 leti ob času sv. Dominika, ki jo je vpeljal, primerna in mogočna, da so se krivoverci (Albižani) na tisoče povračevali v katoliško cerkev; ravno tako je tudi našim časom primerna, ko vera zmirom bolj peša. Ta molitev pa ravno potrjuje našo vero, ko nam v 15 skrivnostih Jezusovega in Marijinega življenja najiminitniše resnice naše vere v spomin kliče. Te molitve namreč nihče ne more prav moliti, ako v te skrivnosti ne veruje; nevernik ali brezverec pa tudi dolgo ostal ne bo, kakor hitro to molitev začne moliti. Zato vidimo v toliko zgledih, da so se najtrdovratniši grešniki, pa tudi neverniki spreobrnili, kakor hitro so začeli rožnivenec moliti, ali celo, če so drugi to molitev zanje opravljali.

V gorenji Šleziji je velika Marijina božja pot sv. rožnega venca, kamor današnja nedeljo prihaja na tisoče romarjev. Predzadnje leto je bil med romarji nek mlad razuzdan človek, ki je z drugimi hudobnimi tovariši vred tudi tje prišel, pa ne iz dobrega namena. Ko po opraviu drugi odidejo, ostane ta mladeneč še v cerkvi ter vidi in sliši, kako v kapeli Matere božje 15 pobožnih oseb kleči in za spreobrnjenje največega grešnika moli. Zdelo se je, da so že utrujeni, pa vendar zopet začno iz novega moliti v ta namen. Pri tej priči mu je bilo, kakor da bi mu bil Bog zagrozil: „Ta največi grešnik si ti; proč se poberi od tod, ali pa se spreobrne! Ti nisi vreden, da te zemlja nosi, če te taka ljubezen ne gane. Ti se celo leto ne pokrižaj in ti molijo za tebe! Zadnjikrat ti kličem: Ali se spreobrne — ali pa bo druga!“ In mladeneč je slušal glas božji. Ni šel iz cerkve za svojimi tovariši, ampak ostal je v kapeli Matere božje, kjer so ga tovariši klečedečega dobili. Ko ga prašajo, kaj mu je in če ne gre z njimi, jim odgovori: „Zdravi bodite in pustite me! Jaz nočem pogubljen biti, še danes grem k spovedi in jutri naj Bog stori z mano, kar hoče!“

Nek drugi mladeneč sam o sebi piše, da je bil v mladosti zelo hudoben in da tudi od molitve ni kaj rad slišal; sv. rožnega venca še moliti ni znal. Nekega dné pa mu pride na misel, da bi sv. rožnivenec molil, in zato vpraša mater, če nima kakega moleka. Mati ga začudeno vpraša, čemu da mu bo, ker je dobro vedela, da moliti ne zna. On pa jo prosi, da naj ga nauči. In glejte, od kar je sv. rožnivenec moliti začel, mu je bilo precej laže pri srci. Marija, ki je spreobrnjenje začela, ga je tudi izpeljala. Zoper svojo navado vzame neke pobožne bukve v roke in tam bere besede sv. psalmista: *Kaj imam v nebesih, ali kaj ljubim na zemlji razun tebe. Ti si Bog mojega srca in moj delež na vekomaj!* Te besede ga tako prevzamejo, da studí svoje pregrešno življenje, in da stori trdni sklep poboljšati se. Veliko je potem molil, odkritosrčno se spovedal in tako zopet srčni mir zadobil. Sam je potem večkrat spoznal, da se je po

Mariji spreobrnil in da ji hoče hvaležen biti do zadnjega zdihljeja svojega življenja!

Nek trdovraten grešnik, kateri je zavoljo svojih grehov že obupati hotel, se je na zadnjo uro še spreobrnil in sicer po molitvi sv. rožnega venca. Poklicali so k njemu sv. Vincenca Pavljana, ki mu je o božjem usmiljenji govoril in rekel: „Ljubi brat! Ti veš, da je Jezus za tebe umrl in ti še dvomiš nad njegovim usmiljenjem. Oh, kako žališ ti njegovo ljubezen, katero ti je skazal.“ Bolnik pa mu na te besede da odgovor, kakoršnega bi le hudič mogel dati. On pravi: „Jaz pa hočem pogubljen biti samo zato, da Jezusu žalost in britkost naredim.“ — „Jaz pa,“ odgovori svetnik mirno, „te hočem pogubljenja rešiti, da Jezusu veselje naredim!“ In zdaj prosi okoli-stoječe, da z njim molijo sv. rožnivenec in glejte: Marija je čudež storila! Komaj odmolijo, je poprej trdovratni grešnik ves omečen, se skesano spove in kot spokornik umrje.

Zares, ravno v naših brezvernih časih je ta molitev prav primerna in pomaga k spreobrnjenju. Ta molitev je pa tudi

b) prav lahka; to se pravi, da jo lahko vsak tudi neučen in ob vsakem času opravlja. Brevir moliti ne zna in ne utegne vsaki; iz molitvenih bukev moliti zopet ne more vsaki, ker jih nima, ali brati ne zna; sv. rožnivenec pa lahko vsaki moli, če le količkaj dobre volje ima. Zato je ta molitev posebno za prosto kmeško ljudstvo in se zato tudi kmeški brevir ali psalter imenuje. Pa se tudi ta molitev povsod in ob vsakem času lahko opravlja. Opravlja se lahko v trdi noči in v temni ječi; v pastirski koči in ogljarski bajti; na barki in v železničnem vozu, med potjo in pri lahnem delu. Pa tudi taki, ki brati znajo ali brevir molijo, to molitev lahko še zraven opravljajo, ker je tako prijetna in tolažilna. In res so to molitev največi svetniki radi molili. Tako sv. Dominik, njen začetnik; sv. Filip Nerej, ki je vselej z molekom v roci spat šel, da bi zjutraj poprej moliti začel; sv. Francišek Salezijan, ki je ni noben dan opustil. Pa tudi posvetni imenitni možje in visoke gospe so jo radi molili. Molil jo je maršal Radecki, Andrej Hofer, princ Evgen — molil jo je rešnik Irske Daniel O'Connell in drugi. In jaz sem popolnoma prepričan, da bi jo bili sv. Ambrož, sv. Avguštin, sv. Jeronim in drugi cerkveni učeniki tudi molili, ko bi bila ob njih času že znana. Zares, sv. rožnivenec (paternošter ali molek) je molitvena knjiga, ki nima para. Ta molitvena knjiga (paternošter) za noben žep ni prevelika, v vsacega se lahko vtakne; pa ima vendar veliko v sebi, ker vsak v nji lahko najde, kar išče. Ta knjiga ni draga — vsak tudi revni jo lahko kupi; ta knjiga je trpežna, njeni listi se ne strgajo tako brž; ta knjiga ima velike črke, katere tudi stari in slepi lahko bere; iz te knjige se tudi

po noči in brez luči in očal bere; kdor iz te knjige bere, bo gotovo uslišan; ta knjiga je tudi najboljša za zadnjo uro, ker jo vsacemu takrat v roke dajo. Še po smrti bomo držali to knjigo v rokah, dali nam jo bodo v grob z nami in stopili bomo ž njo pred sodnika!

c) Ta molitev pa je tudi silno koristna, in to v vsih potrebah in nevarnostih. Po tej molitvi je bil že marsikdo potolažen, marsikdo velike nesreče, pa tudi smrti obvarovan.

V zadnji nemško-francoski vojski je nek nemški vojak na povelje svojega višega šel neko zgubljeno reč iskat. Zraven zgubljene reči pa dobi tudi, česar ni iskal, namreč sv. rožnivenec (molek.) Dasi-ravno je bil njegov oče katolik, je bil vendar on po luteranski izrejen in mu za to molitev ni bilo mar. Vendar iz spoštovanja do svojega ranjega očeta pobere molek in si ga na vrat obesi. In ravno to je bilo njegovo rešenje. Med tem, ko je zgubljeno reč iskal, so Francozje vas zasedli in tega vojaka vjeli. Ustrelili bi ga bili, da nima moleka pri sebi. Ker so pa iz tega spoznali, ali vsaj mislili, da je katolik, so ga zopet izpustili. — Ravno tako sta bila dva usmiljena brata l. 1870 smrti rešena s pomočjo sv. rožnega venca. Komunardi, ki so se mesta Pariza polastili, so tudi usmiljene brate vjeli in pod smrtno kaznijo silili, da so pri barikadah delali. Pri tem so jih potem vladni vojaki vjeli in sta bila dva usmiljena brata zavoljo tega k smrti obsojena. Vse zatrjevanje, da sta nedolžna, ni pomagalo. Rekli so jima, če imata kaj dokazov. Ker so jima komunardi vse vzeli, nista imela družega kot svoja moleka. Ta sta pokazala, sodniki so jima verjeli in rešena sta bila.

Takih zgodeb bi vam še več lahko navedel ali to naj zadostuje, da spoznate, da je ta molitev res našemu času prav primerna, vsakemu stanu in starosti priložna, neznano lahka in koristna molitev. (Prim. Keller, 150 Rosenkranz-Geschichten).

Ker pa sv. leto ne sme brez sadu preteči, in ker sv. oče papež Leon sami kot sad in spomin sv. leta žele pogosto gorečo in stano-vitno molitev sv. rožnega venca; kaj hočemo tedaj storiti, kaj hočemo skleniti?

Jaz mislim, da bomo namen sv. očeta najbolj prav spolnili, in za prihodnost našega življenja najlepši sklep storili, ako tole sklenemo:

1. Kdor je že do zdaj sv. rožnivenec vsaki dan opravljal, naj ga po nobeni ceni tudi v prihodnje ne opušča.

2. Komur količkaj okoliščine dopuščajo, naj stopi v bratovščino živega rožnega venca, o kateri vam hočem pri priložnosti kaj več spregovoriti.

3. Naj vsak sklene, kot spomin na sv. leto, da bo od danes naprej vsaki dan ali vsaj vsako nedeljo — en del sv. rožnega venca

molil, če bi pa to ne bilo mogoče, vsaj eno ali drugo petnajsterih skrivnost po 5 ali 10krat moliti, kar bi bilo nekako nadomestovanje za premišljevanje.

4. Sklenimo danes, da hočemo kot katoliški kristijani vedno molek s sabo nositi, in sicer najbolj prav blagoslovljeni molek.

5. Krščanski stariši, vi si danes zapomnite, da svojih otrok ne bote puščali v cerkev brez moleka in kadar vaši otroci gredó od doma, nikar ne pozabite zraven lepih naukov vselej tudi „paternoštra“ jim za popotno izročiti.

Če to storimo, če te sklepe držimo, bomo imeli lep spomin na letošnje sv. leto. Oh kakšna tolažba bi bila za nas, če bi mogli na smrtni postelji reči: „Od sv. leta 1886 sem vedno vsaki dan (vsako nedeljo) to pobožnost opravljal; vsaki dan, vsako nedeljo sem Mariji najljubši venec spletal — in zdaj upam, da me Marija ne bo zapustila, da mi bo usmiljenje, zveličanje sprosila!

Kaj ne, o Marija, da bodeš to storila, če mi danes storjeni sklep držimo! Toraj na ta namen se ti priporočimo in kličemo: O Marija, kraljica sv. rožnega venca prosi Boga za nas! Amen.

Janez Ažman.

2. Trojni venec za trojne kristijane.

Bog je duh, in kateri ga molijo, molijo naj ga v duhu in resnici.

Jan. 4, 24.

Bilo je ob vojskinem času. Armadi zbrali ste si svoje bojno polje, čakali ste le še ugodnega dneva, da se udarite na življenje in smrt. Od obeh vojsk poslali so se ogleduhi, da pozvedo, kaka je moč sovražnega tabora, in kje da tiči prvi sovražnik. „Po tleh smo se plazili“, tako pripoveduje nek oficir, „da se nismo izdali; preiskali vsak germiček, prebrnili vse, da bi spazili prvo stražo nasprotno. Truden ležem za grm in ogledujem kar tje v en dan, kar zapazim“, tako pripoveduje častnik dalje, „le nekaj korakov od sebe mladega Bavarca nasprotnega tabora. Njega so poslali sovražniki za ogleduha. Tudi on je čepel za goščavo, gledal en čas okrog, potem pa se zamislil, in sanjal najbrže da o svojem domu, kajti britka žalost razlita mu je bila na obrazu. Smilil se mi je mladi človek, zamišljeni vojak, češ, čez malo časa boš rešen vseh tožnih misli na dom, ko ti kroglja predere prsi. Hočem ustreliti, kar se domislil, da bi ne bilo napačno opazovati ga, kaj bode začel; zapaziti me ne more, in ako me tudi, ustrelim jaz preje, ker sem pripravljen. Opazujem in vidim

Bavarca, da se je sklonil, oči vzdignil k nebu, ustna so mu šepetala, in v roki držal je nekaj. Gledam in skozi grmičevje zapazim, da v rokah drži molek, da torej njegova ustna molijo Marijino molitev, sveti rožni venec. — Sedaj nisem mogel streljati, puška padla mi je iz rok, zaropotalo je; sklonem se, da jo poberem, kar počí pok in kroglja zvižgala mi je memo ušes. Najbrže zapazili so me nasprotni ovaduhi in streljali na-me; a ker sem ginen spustil puško na tla, ognil sem se krogli. Bavarec in jaz hitiva vsak k svojim nepoškodovana. Oba je rešil sv. rožni venec, katerega je molil mladi ta vojak: njega, ker ga v molitvi nisem mogel ustreliti, a mene, ker sem se vsled ginenja moral skloniti do tal po odpadlo puško.“

Predragi v Kristusu, ta povsem resnična zgodba poučuje nas, kako dobro, kako koristno da je, moliti sv. rožni venec. Tudi mi smo vojaki, vojaki, ki morajo biti oprezni na boj, saj je „boj naše življenje na tem svetu“, pravi sv. pismo. Tudi na nas namerjava sovražnik strelico, da nas ugonobi, sovražnik v skriti obleki, da ga ne vidimo in se čutimo varne — torej pozor! Ščit vzamimo v roke, ščit molitve, in odbile se bodo ob njem vse strele sovraga našega. Ali da govorim iz življenja: koliko zunanjih nevarnosti obdaja vsacega izmed nas, na zdravju, na telesu; nikdo ne ve, ne bodo li uže današnji dan gorele mu ob postelji mrtvaške sveče; malo prehlajenje kako je to lahko stakniti, in vendar dosti je, da ti ugasne življenje luč. Koliko nevarnosti preti našemu blagu in premoženju! Kmetič ima po navadi skoro vse svoje imetje pod milim nebom. Vsi elementi zamorejo mu škodovati, en sam dan, ena huda ura spravi ga lahko ob vse blago. Koliko več pa je še nevarnosti, ki obdajajo dušo našo med današnjim svetom, ko volkovi hodevajo okrog v ovčjih oblekah, ko je svet napolnjen krivih prerokov, ko se vera bije ob tla, lepe krščanske navade opuščajo, napreduje pohujšanje itd. — ali te ni, vprašam, dragi poslušalec, obvarovala pogina morda ravno molitev sv. rožnega venca, kakor je obvarovala ona dva vojaka, o katerih sem pripovedoval? Da, skoro gotovo. Marija je pribežališče naše, njej pa najljubša molitev je sv. rožni venec, torej ona tudi najraje usliši onega, ki z veseljem in poln zaupanja njej na čast moli to prelepo molitev. Da, ko bi vsi kristijanje po svetu molili na dan vsaj nekaj rožnega venca, brez dvoma stal bi svet kar čez noč na drugem stališči. A ker se to ne zgodi, zato je dandanes tako žalostno po svetu. Sv. oče Leon XIII. so ravno radi teh slabih razmer vnovič posvetili novi ta mesec molitvi sv. rožnega venca. Zopet bodemo cel mesec povzdigovali svoja sreca k Mariji, in prosili sv. Devico, da nas obvaruje Bog na njeno prošnjo vseh vidnih in nevidnih sovražnikov na duši in na telesu; da

njegovi sveti cerkvi zopet zasije zlata zarija zlate svobode, da vnovič vzhaja na nebu žarko solnce sv. vere, stare vere naših pradedov.

Toda *Bog je duh, in kateri ga molijo, molijo naj ga v duhu in v resnici*. Tako tudi pri sv. rožnem vencu. Moli naj se ne samo z ustnicami, ampak v duhu in v resnici, t. j., v premišljevanji in z občutki. Ako ga bodemo tako molili, potem uslišana bo topla prošnja naša, a zraven dobili bodemo še vsak svoj delež: 1. pobožnim bo veseli del pravi studenec veselja; 2. žalostni del spodbujeval bo grešnike k pokori in 3. častitljivi del bode spokornikom tolažba, prava nebeška tolažba.

Govoriti hočem v večjo čast in slavo današnje godovnice Marije, Kraljice sv. rožnega venca.

I. Veseli del sv. rožnega venca je pobožnim v pravo, neskaljeno veselje. Le premišljujmo posamezne skrivnosti! *Katerega si Devica od sv. Duha spočela*. Pri teh besedah spominja se pobožni kristijan neizmernega usmiljenja in ljubezni božjega Sinu, ki je zavoljo nas rad zapustil nebo, šel iz naročja Očetovega v naročje materino. Veseli se pobožni kristijan nad veliko častjo, ki je zadela Marijo, njegovo nebeško mater, da je postala izvoljena nevesta sv. Duha. Pobožni kristijan spominjava se veselih srečnih trenutkov iz svojega življenja, ko je postal on sam podoben sveti Devici: prvič je pri sv. krstu, ko je prenovljen v Božji kapeli postal tudi on žnjo vred tempelj sv. Duha, posoda božjih milosti. In drugič pri sv. obhajilu, ko je ravno tisti božji Sin došel tudi k njemu v srce, združil se tesno ž njim v večno življenje. — *Katerega si Devica pri obiskovanji Elizabetinem nosila*. Ko je sv. Devica obiskala svojo teto, precej bil je še nerojeni Janez Krstnik rešen izvirnega greha, mutasti Zaharija potolažen, Elizabeta zadobila je veliko milost, dar prerokovanja. Ali se ne bo veselil vsak, komur bije toplo srce v prsih, nad srečo, ki je došla v hišo v Hebronu, ko je vstopila Marija? Da, veseliti se moramo te sreče, veseliti pa tudi sreče svoje, kajti tudi mi smo prejeli iz Marijine roke že toliko milost in dobrot. — Pri tretji skrivnosti: *katerega si Devica rodila*, prestavimo se v Betlehem! Tù leži na slamici uže željno pričakovani Mesija. Patrijarhi in preroki radi bi bili gledali v njegovo lice, a niso ga dočakali. Ves svet zdihoval je po odrešeniku in klical. „Vi oblaki ga rositate, ali zemlja naj ga da“. In glejte, res je došel, prišel je, prišel je reven na svet. On, ki je vstvaril vse zlato z besedo „bodi“, ponižal se je, in šel leč v jaslice. Angelji pevali so mu ob revnem hlevčku jutranjo pesem. Vse to pa

se je zvršilo zaradi nas. Uže kot malo dete trpel je za nas, da bi odrešil nas, ker je ljubil nas. Ali se ne širi srce človeku veselja? Da, tudi nam oznanjevali so angelji veselje s pastirčki vred: „Oznanjamo vam veliko veselje — rodil se je odrešenik sveta“. — Veselje predočuje nam tudi 4. skrivnost veselega dela sv. rožnega venca: *Katerega si Devica v tempeljnu darovala*. Starček Simeon dosegel je, česar je želel uže tako dolgo, da mu je starost pobelila lase. *Sedaj rad umrjem, ker sem videl Izveličarja sveta*. Pobožen kristijan veseli se starčkovega veselja, starčkove sreče, zraven pa se spominjava tudi velike sreče vseh onih vernih kristijanov, ki pred odhodom s tega sveta ne le vidijo Izveličarja svojega, temveč se tudi sklenejo ž njim s popotnico k večnemu življenju. Peta skrivnost: *katerega si Devica v tempeljnu našla*, pove nam, kje imamo iskati pravega veselja. Ne v bogastvu, saj bogastvo ne zadovoljuje: za zlatotkanimi preprogami pretakajo se mnogokrat solze žalosti, — ne v časti, čast je prazen dim, pride veter in ga razpodi — danes si v časti — jutri v blatu; ne v telesni lepoti — človek ginjeva kot cvetka, ki raste in cvete, pride kosec in jo pokosi; ne v razveseljevanji, „po veseli družini rada glava boli“ — veselje išče in dobi se le pri Jezusu. V cerkvi, v tempeljnu, v tabernakeljnu prebiva on, ako dojdeš k njemu, govoril ti bo na srce, mir vlegel se ti bo na dušo, dosegel boš to, česar svet ne more dati — ljubi dušni mir in zadovoljnost. Marija iskala je svoje veselje v tempeljnu in ga je našla, pravi peta skrivnost veselega dela — iščimo si še mi veselja tod, in našli ga bodemo tudi mi.

II. Žalostni del sv. rožnega venca je grešnikom prava spodbuda k pokori. Dragi poslušalci moji! Pustimo svojega duha, da poleti čez meje naše zemlje daleč daleč proč čez širno morje, tjekaj v sveto deželo, v Palestino, v mesto Jeruzalemsko. Tema je zagnila sveto Judovsko mesto v plašč svoj, prebivalstvo zibalo se je uže v sanjah, dremali so tudi trije aposteljni na Oljski gori, čul je le eden, bilo je le eno srce — bilo je srce Jezusovo. Molil je, toplo molil, molil tako, da so krvave kaplje padale mu s čela. Molil je za nas grešnike, *potil je krvavi pot* radi naših grehov. — Drugo jutro vidimo pred hišo sodnikovo množice besnega ljudstva; gnjetlo se je, in pričakovalo nekaj. Kar se odpre zastor, in rabeljna priženeta človeka, razmesarjenega po vsem životu, s trnjevim vencem na glavi, postavita ga pred ljudstvo, da se ga nagleda v jezi in napoji si svoj srd. Toda ljudstvo ima krvi še premalo. „Križaj ga, križaj ga“, vpilo je na en gles, „njegova kri naj pride nad nas in nad naše otroke!“

— Dragi v Kristusu, ta človek bil je Bog sam, ki je šel za nas in namesto nas k rabeljnom, *da so ga bičali in s trnjem venčali*. — Proti poldnevu sopihala je ona množica za slabim, *s križem obloženim* Jezusom. Polna gnjeva do njega šla je na Kalvarijo gledat, kako da bode umiral. Umiral in *umrl je* krotek kakor poprej, ko je nehvaležnemu ljudstvu čudeže delal; umrl je v molitvi za svoje sovražnike, za nas grešnike; umrl je, ko nam je preje še poskrbel splošno mater — svojo nebeško mater, Marijo; umrl je z nagneno glavo, kakor da je hotel popreje poljubiti še enkrat ves svet, vse ljudi, tudi svoje sovražnike. — Ako premišljujemo to sveto ljubezen, srce nam mora zaigrati notranje žalosti in kesa, da smo žalili z grehi njega, ki je storil toliko za nas. *Nihče ne more bolje ljubiti svojega prijatelja, kakor da dá svoje življenje zanj*. Kristus ljubil nas je tako — daroval se je za nas, na lesu križa. *Ko bodem povišan, vse bodem k sebi vlekel*. Povišali so ga na križ, razpeli in pribili mu roki, in sedaj vidi se, kakor da razpenja roki, da bi nas objel vse, vse oklenil okolu sebe. Lice ima blede in žalostno, in besede beró se mu iz obraza: *ljudstvo moje, kaj sem ti storil?* — Dragi poslušalci moji, skale so pokale in se odpirale pri Jezusovi smrti, ali se ne bo odprlo pri premišljevanji tvoje srce, če tudi je kameneno? Solnce ni moglo gledati tako žalostnega dogodka — ne boš li ti usmiljen vsaj toliko, da z novimi grehi ne žališ umrlega Izveličarja. Mrtvi so vstajali iz grobov; mrtev si tudi ti, če imaš na sebi smrtni greh — vstani, vstani k življenju! — Take skrivnosti pokazuje nam žalostni del sv. rožnega venca. Vsak tako premišljujoč vrača se od rožnega venca skesan, potr, žalosten radi svojih grehov; vsakemu v notranjem, v srcu trpko bijo besede, govorjene nekda Jeruzalemskemu mestu, a govorjene tudi njemu: *Jeruzalem, Jeruzalem! spreobrni se k Gospodu, svojemu Bogu*.

III. Cestitljivi del sv. rožnega venca je spokornikom v nebeško tolažbo. Prva skrivnost predstavlja mu *od smrti vstalega* Gospoda. Hvaležni spokornik spominjava se, da je tudi on vstal od smrti, od smrti greha, in da je kakor Izveličar spremenjen izšel iz svojega groba. Popreje sovražnik — postal je sedaj prijatelj, ljubljence, otrok Božji, nad katerim imajo angelji svoje dopadajenje. — Zna in ve pa, da je težko hoditi po trnjevi poti v nebesa. Koliko premagovanj je treba prestajati, kako pot teče s čela, ko s križem obložen hodi za Jezusom. Zato ga druga skrivnost potolaži z nebesi: *ki je v nebesa šel*. Vé in prepričan je, da ako bo tù na zemlji trpel z Jezusom, bode enkrat veselil se ž njim v nebesih dobro prestanih težkih dnevov v življenji. Pri vsem tem mu pomaga prenašati križe

in težave živo prepričanje, da ga bo podpiral nebeški Oče s svojo milostjo, saj je *sv. Duha poslal* ne samo aposteljnomo, temveč vsem ljudem kot tolažnika in spremljevalca. Razven tega velicega podpornika pa ima spokornik, tako ga učite zadnji dve skrivnosti še mogočno priprošnjico v nebesih, katero je nebeški Oče *vzel v nebesa*, da posreduje med njim in med njegovimi in svojimi otroci, kateri je dalje ravno isti *položil na glavo venec* zmage, da bodo vsi otroci, bivajoči na zemlji, zatekali se k njej, k venčani Kraljici vseh svetnikov.

Kaj ne, da je lepa molitev sv. rožnega venca? Kako to veže duha, da se odtrga od naših krajev, in preseli na tla, na sveta tla, kjer je živela sv. družina, od Betlehema pa do Oljske gore, in od Oljske gore pa do žalne gore Kalvarije, kjer se je zvršilo naše odrešenje! Razni občutki obletavajo nam srce: sedaj se topi veselja, potem joče žalosti, a naposled napolnuje se z upanjem na boljšo bodočnost. — Z veseljem prijemajmo torej za molek v molitev sv. rožnega venca, saj je molek sam tako pomenljiv. Kaj ne, nitika pričenjava se pri križu in zakončava se zopet v križ. Vidite, tako tudi naše življenje: Križ so nam delali mati na čelo, ko so nas polagali v zibko — križ nam bodo zopet naredili na čelo, ko nas položé v mrtvaško zibko — v grob. Križ stal bo na gomili naši in pričal, da smo umrli v znamenji sv. križa, in da pričakujemo zopet znamenje sv. križa na nebu, na sodnji dan. — Nitika veže jagode tako, kakor življenje naša leta. Urno nam teko, kakor jagode na moleku. Zastonj so bila vsa leta, ako jih nismo prav obrnili, kakor so zastonj zmoljenje češčenasimarije, ako se molijo v pol spanji in dremanji. — Na zadnje jagode molimo *za duše v vicah*. Te nas spominjajo, da kmalo pride čas in vrsta tudi na nas, ko se bode treba posloviti od sveta. Takrat pa, dragi moji, bode nam v neprecenljivo tolažbo spomin in zavest, da smo večkrat zbrano molili sv. rožni venec. Strastno bodemo zadnjič poljubili sv. križ na moleku, katerega nam bodo dali okolu stoječi v vele in suhe roke naše, in mirno šli bodemo z molekom v roki v večnost, pred prestol večnega sodnika, prejemat večno plačilo. Amen.

Ivan Pavlič.

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

I. Ne skušajte Boga!

In eden izmed njih, učenik postave, ga je vprašal, skušaje ga. Mat. 22, 35.

Današnji sv. evangelij nam spet priča o farizejski prekanjenosti in zvijačnosti. Pismoučeni vpraša Jezusa, *katera je prva in najimenuitniša zapoved?* ne kakor bi bil tako resnice željen in tako pripravljen jo zvesto spolnovati, temuč da bi bil svojo prebrisano glavo pokazal, božjega Sina v besedi vjel in v svoje mreže zaplel, da bi ga — skušal. Koliki peklenki napuh tega farizejskega skušnjaveca: z večno resnico in modrostjo se hoče prepirati! Pa tudi kolika božja potrpežljivost skušanega Jezusa! da mu, čeravno gleda v njegovo hudobno srce, vendar tako prijazno odgovori: *Ljubi Gospoda svojega Boga . . .* Toda nikar se nad tem ne čudimo; saj še zdaj Bog takšno potrpežljivost nad predrznimi skušnjavci razodeva. Vsak dan je Bog skušan, in kar je najstrašnejše, skušan je od kristijanov, od nas je skušan. Mi, mi tolikrat Boga skušamo. Skušamo ga v tem 1. kar časno, 2. kar duhovno, in 3. kar večno zadeva.

1. Boga skušati se pravi, njegovo vsegamogočnost, dobroto, modrost, ali kakšno drugo popolnost božjo poskušati. Takrat pa se Bog skuša, kakor sv. Tomaž uči, *kadar človek v dosego svojega namena potrebne navadne in ponatorske pripomočke v nemar pušča, in vse samo božji pomoči pripusti*. Kadarkoli tedaj v časnih ali duhovnih rečeh od svoje strani ne storimo, kar bi mogli, temuč vse le od Boga pričakujemo, takrat Boga skušamo. In da bodete ložej umeli, kako se v časnem Bog skuša, náte izgled iz sv. pisma: Asirci so Izraelsko mesto Betuljo z vojsko oblegli; in da bi ga primorali se udati, jim zapro vso vodo, kar je je v mesto teklo. Ograjeni in obleženi Izraelci, ki so od žeje koprneli, so vpili in silili svoje vikše, da bi se sovražniku udali. Osija pa, njih veliki duhoven, namestu reči: „Le čakajte, iz mesta jo udarimo, in glejmo, da se studencev spet polastimo“, jim reče: *Bodite srčni, še teh pet dni čakajmo Gospodovega usmiljenja. Če pa ne bo v petih dneh pomoči, bomo storili po besedah, ki ste jih govorili*. Ko pa to pobožna in srčna Judita sliši, jim polna svete nejevolje očita predrznost, da Najvikšemu, ki vse po svoji premodri volji ravna, hočejo zapovedi dajati in čas odločevati? *Kdo ste*

vi, da Gospoda skušate? Ce je pa Judita to Boga skušati imenovala, da so se po petih dneh od nebes pomoči nadjali, sami pa za rešitev nič ne storili; ali ne skuša tudi oni Boga, kateri kako službo dobiti, kako srečo storiti in zmiraj više priti želi, ki se pa nobenega uka prijeti noče, ki svoja najlepša leta s postavljanjem in kratkočasnostmi zapravlja? Hočeš nedolžne, bogaboječe, lepo izrejene otroke od Boga imeti in sam jim vsak dan zglede malopridnega, razuzdanega življenja daješ, to se pravi Boga skušati. Prosite za mir in edinstvo v hiši med domačimi, in nihče noče nič k miru pripomoči; nihče noče svoje trme in svojglavnosti zapustiti, nihče prizanašati, nihče nič prenesti, nihče molčati. To se pravi Boga skušati. Prosiš za hišni blagor; dela pa in domačih reči se ne poprimeš in kar so ti žena in otroci z velikim trudom pridelali, poješ in popiješ, to se pravi Boga skušati. Zdrav hočeš biti, prosiš Boga zdravja, sam pa svoje telo z nečistim, nesramnim in razuzdanim življenjem slabiš. Takim z Judito rečem: *Kdo ste vi, da Gospoda skušate?*

Bog le tistemu pomaga, kateri si sam prizadeva. Bog je le delu, ne lenobi nagnen. In le takrat čudež stori, kadar si ljudje z navadnimi natornimi pomočki več ne morejo pomagati. Ce pa svoji sreči sam polena in zadržke na pot mečeš, in hočeš, da bi jih Bog s pota spravil; če si zapravljaše, igraje in popivaje sam opravo s telesa strgaš, in hočeš, da te bo Bog v novo oblekel; če z preobilno, prelepo obleko denar z obema rokama pri oknu iz hiše mečeš in hočeš, da ti bo Bog druge potrebe preskrbel; če sam celo hišo v nepokoj in rovanko spravljaj, in hočeš, da naj Bog mir med vami naredi; če si vse prizadeneš, sebe nesrečnega storiti, in želiš, da bi te Bog blagoslovil: ali se ne pravi to skušati Boga?! — Judita je vse drugače ravnala, molila je sama in se tudi v molitev duhovnom priporočila, pa tudi dela se je lotila; šla je v Holofernov šotor iz mesta, in ko ga je pijanega zaspali videla, izdere njegov meč, ki je bil pri njegovi glavi, iz nožnice in mu glavo odseka — in tako je bila vojska dobljena in rešeno mesto. Tako tudi ti delaj, če hočeš v časnem srečo imeti. Moli in delaj; moli goreče in delaj stanovitno; moli tako goreče, kakor da bi ti moral vse sam Bog dati, in delaj tako neutrujeno, kakor da bi prišlo vse od tvojega truda.

2. Ravno to moramo tudi v duhovnih rečeh storiti. Z milostjo božjo vred moramo tudi sami delati, da nas bo posvetila. Ne delam samo jaz, pravi sv. Pavel, pa tudi ne Bog sam za moje zveličanje; temuč Bog z menoj in jaz z Bogom, *ne jaz, temuč milost božja z menoj!* Tako je Bog napravil, tej božji napravi pa nasprot ravnajo,

kateri se nalašč v grešne priloznosti podajajo in mislijo, da jih bo Bog v njih varoval, gredó v ogenj in mislijo, da se ne bodo opekli, na dež in mislijo, da se ne bodo zmočili; kateri se v grešno navado zapredejo in mislijo, da jih bo Bog spet od njih ozdravil in otel. Ali niso vsi ti Božji skušnjavci, ker hočejo, da bi red, po katerem Bog svoje milosti deli, pre naredil? Če si božji Sin, je peklenski skušnjavec Kristus reknel, se v to globočino zvrh tempeljna vrzi! Nikar se ne boj, da bi se poško doval; zakaj Bog je angeljem zapovedal, te na vsih potih in stezah varovati. Hudobni duh, mu Kristus odgovori, kako se mi pre drzneš kaj tacega svetovati? Ali bi ne skušal jaz svojega Boga, ko bi se nalašč brez potrebe pogrezniti in se pomoči angeljev nadjati hotel? Ali bi ne ravnal čez zapoved, ki pravi: *Ne skušaj Gospoda svojega Boga?* Če bi bilo pa celo presveto Jezusovo človeštvo, katerega varovati so bile cele vrste angeljev postavljene, Boga skušalo, ko bi se bilo samo zvrha spustilo: kaj bomo o tistih rekli, ki nimajo toliko svetosti, ne toliko angeljev varuhov pri sebi in se vendar z najnevarnišimi osebami v prijaznost spuščajo, v najpolskeje priloznosti podajajo, najrazuzdaniše kraje obiskujejo in še mislijo, da jih bo Bog za roko držal, da padli ne bodo? Kdaj je nedolžno jagnje celo izmed volkov prišlo, kdaj ste videli slamo na ognji in ne goreti? Kaj bomo o tistih rekli, kateri sami vidijo in čutijo, da jih njih nagnenje na napačna pota spravlja in vleče, kateri zato Boga na pomoč kličejo, pa si sami nobene sile ne storé, svojega nagnenja nič ne kroté? Kaj bomo o tistih rekli, kateri bi radi v krščanskem nauku podučeni bili, zato da bi pri izpraševanji ne, bili osramoteni, kateri tudi takrat Boga prosijo za razsvetljenje, kateri pa leto in dan malokdaj ali nikoli h krščanskemu nauku ne pridejo, ker mislijo, da jim bo Bog učenost po lakovnici vlijal? Naravnost jim zapoved božjo povemo: *Nikar ne skušaj Gospoda svojega Boga.* Bog nas hoče varovati, da v greh padli ne bomo, pa le takrat, če sami bežimo pred nevarnostjo. Bog svojo roko stegava, da nas bo zoper dušne sovražnike branila, pa le takrat, kadar tudi mi svojo roko vzdignemo in se zoper nje vojskujemo. Tako tudi sv. Duh pravi: *Le tiste Bog brani, kateri ga ne skušajo.* Le takrat bo Bog um tvoj razsvetlil, kadar boš sam pridno k naukom hodil in jih zvesto poslušal.

3. Tako tudi Boga skušamo, kar večno za de va. So kristijan je in prav veliko jih je, ki so zvesto sklenili v nebesa priti, pa za nebesa ne storé nobene stopinje; vse le od milosti božje pričakujejo. Vsaki dan, — toda v vse drugačnem pomenu, molijo: *Pridi k nam tvoje kraljestvo;* pridi, pravijo, božje kraljestvo k nam, nasproti nam pridi,

da se ne bo nam treba po tako dolgem in težavnem potu proti tebi truditi. — Sv. Janez je v svojem skrivnem razodenju videl, da se je nebeško kraljestvo vzdignilo in na zemljo spustilo: tako se tudi veliko kristijanov nadja, da jim bo nebeško kraljestvo samo v naročje padlo in da v to nič drugega ne potrebujejo, kakor da mirno sedé in ga, kadar prileti, z obema rokama zgrabijo. Pa nič ne pomislijo, da nebeški Jeruzalem se ni v ravnino preselil, marveč na visoki gori obstal; s tem se hoče reči, da če tudi nam milost božja nebeško kraljestvo približuje, vendar mora vselej svojo moč rabiti, mora vselej veliko se potiti, če kdo hoče na to visoko goro prilesti. Nebeško kraljestvo silo trpi in le oni, ki si silo prizadevajo, si ga bodo pridobili. Ozka je pot in tesna so vrata v nebesa. Sv. Avguštin uči: *Bog, ki nas je vstvaril brez nas, nas ne bo zveličal brez nas.*

Kolikrat ste slišali: „kdor hoče zveličanje doseči, mora svojim željam in svojemu nagnenju večkrat se odpovedati, spačenim naukom in šegam spridenega sveta slovo dati, — grešne nevarnosti se ogibati, — odsekati roko ali nogo, ki ga pohujšuje, izrovati oko, če je v spotiko (zapustiti tisto osebo, tisto hišo . . . , ko bi mu bila še tako na srcu) — svoje meso s poželjivostjo vred križati; svoje srce s svetimi mislimi in željami napolnjevati“. Pa koliko si dajo premnogi dopovedati? Marsikateri se le na božjo milost zanaša, češ, dobri Bog ga bode že zveličal, — sam pa še s prstom ne zmaja. Nekateri sicer za zveličanje svoje kaj dobrega storé, je pa tako malo in tako nestanovitno, tako slabo, da nebes še od daleč ne zasluži; hočejo, da naj jim bi Bog tako storil, kakor Herod, ki je Herodijini hčeri zavoljo enega samega plesa pol kraljestva obljubil. Drugi se morebiti nekoliko bolj potrudijo, toda kaj so vsa njih dobra dela, na katera si toliko domišljujejo? da včasih kaj ubogajme dajo, ker so jim reži le prenadležni in ker radi veljajo za radodarne; da nekatere molitvice na konec jezika omolijo, za katere srce nič ne vé; da ob nedeljah in praznikih k maši gredó, pri kateri je pa samo telo, duh pa se drugod sprehaja; da gredó o gotovih časih, — n. pr. v adventu in veliki noči, k spovedi, ker so že tako navajeni, ko pa svoje vesti nikoli natanko in skrbno ne sprašujejo, nobene srčne žalosti nimajo nad svojimi grehi ter se tudi po spovedi, — po toliko spovedih trohico ne poboljšajo. Kaj so vse take zunanje pobožnosti drugega kakor slepotija, s katero hočejo Boga goljufati in preslepiti, da bi mu celo nebesa iz rok potegnili? — Morebiti se pa na svoje trpljenje zanašáš? Res je, da tudi veliko trpiš, da moraš ob slabi in pičli hrani zgodaj in pozno trdo delati ter se ti še raznih drugih križev ne

manjka. Toda vse tvoje trpljenje je zastoj, če z nejevoljo in godrnanjem vse to prenašaš; če svoj križ, ne da bi ga voljno nosil, le z jezo za saboj vlačiš, zgubiš pot, ki v nebesa pelje in si levemu razbojniku enak, ki se je ravno takrat s križa v pekel pogreznil, ko je bil desni v kraljestvo božje sprejet. Le tisto trpljenje ti bo Bog poplačal, ki ga zavoljo njega voljno in potrpežljivo nosiš.

Kristijani! to se pravi Boga skušati. Njegova neskončna pravičnost nikomur plačila ne dá, če ga ne zasluži. *Ne oni, ki pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.* Le tisti bo dosegel svoj cilj in konec, ki ga s pravimi pripomočki išče. Le kdor lepo živi, srečno umrje; le kdor vse božje zapovedi spolnuje, je nebeškega plačila vreden, če eno samo v važni reči prelomi, pojde v pekel; le kdor se hrabro s svojimi dušnimi sovražniki bojuje in jih premaga, bode dosegel krono neumrljivosti. Kdor se pa od Boga kako drugače nadja, on ga skuša v njegovi pravičnosti, kakor ga je skušal pismoučeni v njegovi modrosti.

In vendar, preljubi! smo že tolikrat Boga skušali! Kakor da bi res prav živo vero in trdno zaupanje imeli, smo ga tolikrat skušali, kolikorkrat smo se časnih, duhovnih ali večnih darov od njega nadjali, četudi nismo sami nič za nje storili. Uboga stvar — pa stvarnika svojega skuša; ali se more Bogu večja nečast storiti? Tudi je Bog tako predrznost ostro kaznoval. Izraelci so Boga v puščavi skušali, in ognjene kače je med nje poslal, da so jih pikale in morile. Desetkrat so ga skušali, kar so iz Egipta izšli; za kazen ni nobeden izmed tistih v obljubljeni deželi prišel. In greh, ki ga je Bog tako ostro tepel, gotovo ni majhen, zato sklenimo, da bomo Boga sicer vselej za njegovo milost in njegov blagoslov prosili, da bomo pa tudi mi sami storili vse, kar je le v naši moči, da bomo neutrudeno delali in za vsakdanji kruh skrbeli, da bomo svoje hudo nagnenje premagovali, greha in vse grešne priložnosti se skrbno varovali in toliko, kar bo le mogoče, dobrega storili. In potem, če bomo storili, kar bomo mogli, česar pa ne bomo mogli, Boga prosili, — bomo po smrti kakor zvesti hlapci Gospodovi v Gospodovo veselje prišli. Amen.

† Jos. Rozman, dekan.

2. Zakaj mora grešnik Boga ljubiti?

Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega
svojega srca in vse svoje duše in vse
svoje moči. Mat. 22, 37.

Ljubi Gospoda svojega Boga! tako se glasi prva in najimennitniša zapoved. Pač žalostno in sramotno je za nas kristijane, da nam mora Bog še posebej zapovedovati, da naj ga ljubimo. Kako velika je naša trdosrčnost in nehvaležnost, da nas mora Bog še opominjati k ljubezni do njega! Saj imamo toliko družih opominjevalcev, ki nas opominjajo, takorekoč silijo, naj ljubimo Gospoda svojega. Neskončna modrost, neskončna dobrotljivost božja in vse druge lastnosti in popolnosti božje nam v eno mer kličejo: *Ljubi Gospoda svojega Boga!* Lepota nebá in rodovitnost zemlje in veličastvo morja nas vedno opominja: *Ljubi Gospoda svojega Boga!* Prelepe cvetlice po polji, lesketajoče zvezde na nebu ter vse druge stvari male in velike glasno vpijejo: *Ljubi Gospoda svojega Boga!* Nad vse glasno pa nas k ljubezni opominjajo vse neizmerne dobrote, ki smo jih mi sami že od Boga prejeli na duši in telesu; vse, kar smo in kar imamo, nam kliče: *Ljubi Gospoda svojega Boga!* Ali je res še treba, da mora Bog posebno zapoved dati, da naj ga ljubimo? Če bi nas pa tudi vse drugo ne moglo k ljubezni nagniti, menim, da to nas mora prisiliti, če pomislimo, da tudi svojim razžalnikom, — grešnikom toliko ljubezen skazuje. Zato vam bom danes razložil, zakaj moramo Boga ljubiti zlasti mi grešniki in grešnice. — O Jezus! prosimo te, vžgi v naših srcih ogenj svoje ljubezni.

Da bi vam pokazal, preljubi v Gospodu! kako imenitna in sveta je naša dolžnost Boga čez vse ljubiti, ne bom pripovedoval od tiste ljubezni, s katero nas je Bog od vekomaj ljubil, kakor sam pravi: *Z večno ljubeznijo te ljubim, zato te iz usmiljenja vlečem k sebi.* (Jerem. 31, 3.) Tudi ne bom govoril od tiste ljubezni, s katero je Bog v času vstvaril zemljo z vsemi njenimi zakladi in lepotijami, potem pa človeka kot kralja nanjo postavil, *da naj gospoduje čez ribe v morju in ptice pod nebom, in čez zveri in vso zemljo in čez vso lazino, ki se giblje po zemlji.* (I. Moz. 1, 26.) Ravno tako ne bom omenjal ljubezni, s katero je Bog poslal svojega edinorojenega Sina, *da vsak kateri vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.* (Jan. 3, 16.) Molčal bom tudi o tisti ljubezni božji, katera ga še vedno

nagibuje, ostati pri nas vse dni do konca sveta, darovati se za nas pri vsaki sv. maši, skleniti se z nami pri vsakem sv. obhajilu. Vsega tega ne bom nič povedal; a ene resnice ne morem zamolčati, resnice, katera zamore k ljubezni ganiti tudi najtrše sree, namreč, da nas Bog ljubi tudi v kljub našim grehom in hudobijam

Vsi smo grešniki. To vsakemu vest pové, in kdor bi to tajil, je lažnik, kakor sv. Janez pravi: *Ako rečemo, da greha nimamo, sami sebe zapeljujemo in resnica ni v nas.* (Jan. 1, 8.) Vprašanje je tedaj, ali nam Bog tudi hoče greh odpustiti. Na to vprašanje nam pamet odgovora dati ne more, ona le toliko vé in pové, da, kdor je grešil, je kazni vreden. Česar nam pa pamet ne more povedati, to nas z vso gotovostjo uči sv. vera. Le poslušajte, predragi! in veselite se!

Bog je prisegel pri svojem življenju, da hoče vsakemu grešniku odpustiti; pri preroku Ezechijelu (33, 11.) namreč beremo: *Kakor resnično živim, pravi Gospod, jaz nočem smrti hudobnega, temuč naj se hudobni vrne od svoje poti in naj živi.* — V tej priseženi objubi, kakor vidite, ni izvzet noben grešnik, tudi tisti ne, kateri je grešil od otročjih let, tudi tisti ne, kateri je pol življenja zapravil z grehi, tudi tisti ne, kateri je greh na greh nakladal celo svoje življenje, in celó tisti grešnik ne, kateri je že ves otrpnen v svojih hudobijah.

Bog je nadalje obljubil, da hoče vsakemu grešniku vsako vrsto greha odpustiti; tako namreč govori po preroku Izaiju (1, 18): *Ako bi bili vaši grehi kakor škrlat, bodo beli kot sneg, in ako bi bili rudeči kakor bager, bodo beli kakor volna.* Nobena vrsta greha tedaj ni izvzeta: naj bodo grehi kakoršni koli, Bog jih hoče odpustiti, tudi smrtne grehe, tudi brezštevilkokrat storjene grehe, tudi grehe pohujšanja, zapeljevanja, prešestovanja, krive prisege, nevere, bogokletstva, tudi božje rope, tudi več let zamolčane grehe, z eno besedo: vse grehe, katere človeška hudobija v zvezi s satansko zlobnostjo le doprinašati zamore.

Bog hoče potem tudi vsako število grehov odpustiti: zakaj tudi to je obljubil rekoč: *Če krivični za vse svoje storjene grehe pokoro dela in vse moje zapovedi dopolnuje in prav in po pravici ravna: živi naj, živi, in naj ne umrje.* Nobene njegovih storjenih hudobij se ne bom spomnil. (Ezech. 18, 21. 22.) Ko bi tedaj grešnik imel tudi toliko grehov, kolikor šteje dni in trenutkov v življenju; ko bi imel na sebi vse grehe vseh ljudi, kar jih je na svetu že živelo od začetka sveta, in tistih, kateri sedaj živijo po dolgem in širokem

svetu in tistih, kateri bodo še živelj do sodnjega dne, tudi to ogromno število mu hoče Bog odpustiti.

Slednjič hoče pa Bog tudi vsaki čas grehe odpustiti, kakor zopet sam govori: *Hudobija hudobnemu ne bo škodovala, katerikoli dan se bo obrnil od svoje hudobije.* (Eceh. 33, 12.) — Ni ga tedaj dneva, ni ga trenutka v našem življenju, da bi nam Bog ne hotel odpustiti; dokler je grešnik živ, ni nikdar prepozno zanj; zmirom so mu odprta vrata božjega usmiljenja.

In da bi Bog mogel odpustiti, čaka grešnika leta in leta, pol življenja, tudi celo življenje, kakor sv. Bernard (Tract. 49.) pravi: *Bog čaka, in se dela, kakor da bi nič ne vedel, in potrpi deset ali dvajset let in do starosti, celo do sive starosti.* In sv. Peter (II. 3, 9) uči: *Bog potrpežljivo ravna z vami, ker neče, da bi bili nekateri pogubljeni, temuč da bi se vsi k pokori obrnili.*

Da bi mogel odpustiti, Bog ne čaka le, temuč tudi kliče grešnika in ga vabi k sebi, sedaj po vnanjem, sedaj po notranjem, sedaj na ta, sedaj na uni način, kakor sv. Avgustin (Inps. 102) piše: *Bog kliče z dobrotami, kliče z podaljšanjem življenja, kliče po branju, kliče po pridigah, kliče po šibah, in kliče z milostljivimi tolažili;* tako da po vsej pravici Bog reče v sv. pismu: *Klical sem vas in ste se branili, roko sem stegoval in ni ga bilo, da bi se bil ozrl* (Preg. 1, 24).

Pa ne le to: Bog vsakemu grešniku daje tudi potrebnih in zadosti milosti, s pomočjo katerih se lahko spreobrne, če le hoče. To resnico nas Bog sam uči v priliki o vinogradu. *Vinograd, tako se bere pri preroku, vinograd je imel moj ljubi vrh griča tolstega. Ogradil ga je, in kamne po njem pobral, obsadil ga je z žlahtnimi trtami, na sredi njega pa je sozidal stolp in je čakal, da bi grozdje rodil, pa rodil je viniko.* (Iz. 5, 1. 2.) — Kaj pomenja ta vinograd družega, kakor človeško dušo, za katero Bog tako ljubeznjivo skrbi? In ali ograja, s katero je vinograd obdan, ni strah božji, kateri je prva pogoja k spreobrnenu? Ali kamni, kateri so bili pobrani v vinogradu, niso raznovrstne zapreke, katere Bog odstranjuje človeški duši, da se laglje k njemu spreobrne? Ali žlahtne trte, zasajene v vinogradu, niso dobre misli, sveti sklepi, pobožna navdihovanja in nagibovanja v človeški duši, katere naj obrodijo sad, grozdje t. j. dobra dela? In ali stolp v vinogradu ni stanovanje, katero si hoče Bog napraviti v človeški duši? Glejte, preljudi! same milosti, s katerimi usmiljeni Bog tako rekoč obsiplje pregrešno dušo, da bi se laglje spreobrnila. Zato je pač opravičeno vprašanje Božje: *Kaj bi imel svojemu vinogradu še storiti in nisem storil?* (Ib. 6.) Katere milosti bi bil imel grešniku

še dodeliti in mu jih nisem dodelil? — Učimo se iz tega, grešniki in grešnice, kako zelo skrbi Bog za nas, kako močno nas ljubi, kako rad nam pomaga, kako željno pričakuje našega spreobrnjenja in zveličanja

Da boste pa to še bolj spoznali, pogledjte Jezusa! Zakaj je na svet prišel? Ali ne zavoljo grešnikov? — Zakaj je tako marljivo učil? Ali ne zlasti zavoljo grešnikov? — Zakaj je tri leta tako marljivo učil? Ali ne zlasti zavoljo grešnikov? — Zakaj je tako trpel? Ali ne zavoljo grešnikov? — Zakaj je kri prelil? Ali ne za grešnike? — Zakaj je tako grozovito smrt storil? Ali ne za grešnike? — O grešnik, o grešnica! Kaj misliš, kaj čutiš, kaj porečeš na vse to? — Poslušaj dalje! Zakaj je Kristus svojo cerkev vstanovil? Zakaj v njej odprl sedmeri studenec svetih zakramentov? — Zakaj je poslal in še vedno pošilja duhovne učениke, ki njegov nauk razkladajo? — Zakaj jim je dal oblast grehe odpustčati? — Zakaj se sam daruje pri vsaki sv. maši? Ali se vse to ne godi zavoljo grešnikov in za grešnice? — O grešnik, o grešnica! kaj misliš, kaj čutiš, kaj porečeš na vse to? — Pa da se tega še bolj prepričaš, poslušaj sedaj še sledečo povest.

Živel je svoje dni pobožen mož, Karpi imenovan, ki je bil močno vnet za božjo čast. Nekega dne izve, da ne daleč od njegovega stanovanja je nek hudobnež poštenega kristijana zapeljal k odpadcu od vere in da sedaj oba zelo pohujšljivo živita. To je za božjo čast vnetega moža tako razkačilo, da je noč in dan Boga prosil, naj bi ona dva hudobneža končal in živa v pekel vrgel. Nekega dne, ko tako moli, povzdigne svoje oči, in Jezus se mu prikaže v nebeški svetlobi. Ves prestrašen Karpi pobesi svoje oči in — kaj zagleda? Globoko brezno polno strupenih gadov; na kraju brezna pa visita onadva hudobneža vsa trepetajoča in roke stegujoča, da bi jima kdo iz pogina pomagal. To videti se Karpi v svoji prenapeti gorečnosti k Jezusu obrne ter ga prosi, naj bi ju v prepad potisnil, da bi ju za njih pohujšanje zaslužena kazen zadela. Ali kaj se zgodi? Jezus stopi s svojega prestola, se hudobnežema približa, ju prijazno prime za roko ter od prepada proč potegne. Potem se pa k možu obrne in reče: O Karpi! ako bi spoznal, koliko je vredna ena sama človeška duša, bi nikdar ne želel njenega pogubljenja. Vedi, da jaz ljudi tako srčno ljubim, da sem pripravljen, ako bi bilo treba, vnovič zanje trpeti. (Dionys. Areop.)

Glejte, predragi! kako nas ljubi Jezus! Njegovemu sreču se ne zdi zadosti, da je iz nebes na zemljo prišel; ne zdi se mu zadosti, da je sv. resnice učil in pravo pot v nebesa pokazal; tudi to se mu ne zdi zadosti, da je le enkrat na sv. križu za grešni svet umrl; pripravljen je vnovič vse bitko trpljenje prestati, vnovič vse muke grozovitega bičanja, krvavega kronanja, očitnega zasramovanja in bitke

smrti na križu sprejeti, ako bi bilo vsega tega še treba za zveličanje duš. Povejte sedaj sami, predragi moji! ali ni to neskončna ljubezen? ljubezen, kakoršno zamore le Bog imeti? O Jezus! moj um strmi, moja pamet se začudi, moj spomin se zgubi, moj jezik otrpne, samo srce se mi nežno taja, ko mi poveš, da imaš toliko ljubezen do grešnikov.

Kaj pa mi, preljubi? Ali bomo tudi v prihodnje še dvomili nad neskončnim usmiljenjem božjim? Ali bomo še dalje obupovali zavoljo storjenih grehov? še dalje mislili in rekli, da Bog nam noče odpustiti? In ali tudi pri toliki ljubezni božji ne bomo ljubili Boga, ter spolnovali zapoved: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje moči, in iz vse svoje misli?*

Oh, pa kaj slišim? Jezusa slišim, kako britko se pritožuje sv. Marjeti, kateri je svoje Sree razodel: *Ko bi ljudje hvaležni bili proti meni, tako toži, bi se malenkost zdelo moji ljubezni vse, kar sem zanje storil. Toda nimajo zame družega, kakor mrzloti, in vsa moja prizadevanja povračujejo z grdo nepokorščino. Vsaj ti, hči moja, vsaj ti me toliko tolaži, da nadomestiš po svoji moči vse, v čemur so drugi pomanjkljivi.*

Vsaj ti, krščanska duša! tako jaz rečem, vsaj ti, ki to milo pritožbo Zveličarjevo slišiš, ne bodi tako nehvaležna svojemu Jezusu, temuč ljubi ga sedaj, ljubi ga vselej, ljubi ga čez vse! Amen.

JOH. ERKER.

Obletnica cerkvenega posvečevanja.

I. Cerkev pa hiša — dvojno prebivališče.

Danes moram v tvoji hiši ostati.

Luk. 19, 5.

Ko je naš Gospod Jezus Kristus hodil od kraja do kraja, prišel je tudi v mesto Jeriho. Tam je živel nek višji cestninar, Cahej po imenu, ki je bil zelo bogat. Slišal je tudi on že veliko o Jezusu pripovedovati, zato ga je želel videti, želel ga je danes spoznati. Ker pa je bil majhne postave in ga zbog velike množice ni mogel zagledati, zato je hitel naprej, zlezal na smokvino drevó ter ga tamkaj memogredočega pričakoval. Pa še več je dosegel, kakor je upal. Kajti Zveličarju je ta cestninarjeva skrb zelo dopadla, zato ga je hotel razveseliti. Ko gre Zveličar memo, ga pokliče rekoč: „Cahej, stopi hitro doli; danes moram v tvoji hiši ostati“. In res je Gospod

sam obiskal njegovo hišo, jo s svojo pričujočnostjo posvetil in nepopisljivo osrečil, kakor je sam zagotovil rekoč: „Danes je tej hiši zveličanje došlo, zato ker je tudi on sin Abrahamov“, t. j. ker se je tudi Cahej spreobrnil, poboljšal, vse krivice poravnal, in zato od mene usmiljenje zadobil.

Pa glejte, dragi kristijani, te sreče, katera je le enkrat doletela Cahejevo hišo, se mi neprenehoma vdeležujemo. Kajti to lepo srečanje Jezusa s Cahejem se med nami katoliškimi kristijani vedno ponavlja, odkar si je naš mili Zveličar v svoji neizrekljivi ponižnosti v sredi med nami v cerkvi svoje prebivališče postavil. Zgodilo se je takrat, ko je bila ta cerkev od škofovih rok v tempelj božji posvečena. Tudi nam kliče od tukaj, kakor nekdanj Caheju: „Danes moram v tvoji hiši ostati.“ Zakaj tudi naša prebivališča, tudi naša stanovanja hoče on obiskati, in kakor Cahejevo, s svojimi dobrotami obisipati in osrečiti. Saj se pa tudi v resnici ne more tajiti, da obstoji neka duhovna zveza med hišo in cerkvijo. To je namreč dvojno imenitno prebivališče za nas. Tega se bodele prepričali, ako jaz danes primerim hišo s cerkvijo ter njuno duhovno zvezo nekoliko pojasnim.

Naj bo Bogu v čast, kateremu je ta cerkev posvečena, in nam, ki se v njej zbiramo, v zveličanje.

Sv. Janez Krizostom je rekel nekdanj v pridigi svojim poslušalcem: *Kristijani moji, eni zmed vas prebivate v krasnih palačah, drugi v pohlevnih poslopjih, zopet drugi v bornih kočah, vsi pa imenujete tiste kraje svoja stanovanja. Ali jaz vam danes pokažem drugo sv. poslopje, katero svojo hišo imenovati imate veliko več vzrokov. Ta tempelj, v katerem jaz govorim in me vi poslušate, je prav za prav vaše pravo stanovanje. Iz teh besed posnamemo, da ima kristijan dvojno prebivališče. In če svoje hiše s cerkvami primerjamo, spoznamo, da se zadnje še bolj kot prve smejo imenovati prebivališča kristijanov.*

1. Kar človeku vse žive dni ostane v prijaznem spominu, je njegov rojstni kraj, zlasti tista hiša, kjer je zagledal beli dan. Tam kjer je tekla naša zibelka, smo zadobili tudi svoje družbinske in človeške pravice. Toda v kakošnem stanu nas je sprejela očetova hiša med svoje ude? Z Davidom (psalm 50.) moramo žalostno spoznati: *V hudobijah sem spočet in v grehah me je rodila moja mati. Z izvirnim grehom omadeževani smo pri svojem rojstvu z jokom pozdravili očeta in mater; in naj smo bili v kmeški ali v gosposki hiši rojeni, smo bili gnjusoba pred obličjem Gospodovim, bili otroci jeze*

in milovanja vredne stvari Božjega prekletstva. Kaj nam je toraj naše rojstvo pomagalo, naj smo tudi po njem prejeli pravico do velicega pozemeljskega premoženja? Rojeni smo bili le za trpljenje, za nadloge in reve v solzni dolini, odkar bi bili po trudapolnem življenji s telesom zapadli črni zemlji, z dušo pa večni pogubi.

Ali glejte, predragi, Bog je v svoji milosti poskrbel, da naše rojstvo ni imelo tako slabih nasledkov. Dobri Bog nam je odkazal svojo hišo za drugi, še boljši dom, kjer smo se sprijaznili z njim, postali njegovi otroci, tako da so se spolnile besede sv. pisma (Raz. 21, 3.): *Glej prebivališče božje z ljudmi*. V cerkvi smo prejeli duhovno prerobenje pri sv. krstu. Cerkev je tista duhovna mati, ki nas je takrat, ko nam stariši za naše večno življenje pomagati niso mogli, sprejela v svoje naročje, da zamoremo reči (psl. 26, 10.): *Moj oče in moja mati sta me zapustila, Gospod pa me je sprejel*. Cerkev je tista naša rojstna hiša, v kateri smo se po duši rodili za večna nebesa, kjer smo prejeli pravice do nebeškega kraljestva. V cerkvi pri krstnem kamenu smo oblekli tisto oblačilo nedolžnosti, ki je lepše od solnca, lune in zvezd, odeli plašč gnade božje, v katerem svojemu nebeškemu ženinu najbolj dopademo in v katerem imamo priti na njegovo ženitovanje. Tukaj nas je Kristus sprejel med svoje izvoljeno ljudstvo, tù so nam dali ime „kristijanov“, in naše ime, ki je bilo takrat v krstne bukve zapisano, se bo, ako bomo krstno obljubo spolnovali, svetilo tudi v bukvah življenja. — Ali ni torej cerkev za nas imenitniša rojstna hiša, kakor pa naše stanovanje, kjer smo zagledali luč sveta?

2. Hiše so odmenjene za skupno prebivanje družin. Oče, mati, otroci, bratje in sestre, sorodniki in posli stanujejo pod njihovimi strehami. Ako se tudi tù in tam udje družine zavoljo opravil razkropé, se vsi zopet snidejo doma in najrajše bivajo pod domačo streho. Osoda kake hiše je nekako tudi osoda vseh udov dotične rodovine. Čast ali sramota, veselje ali žalost kake hiše zadeva tudi njene ude. Skupno si pomagajo, skupno se trudijo, skupno uživajo; vsi so za enega, eden za vse. Skupno se k dobremu spodbujajo. V dobrih hišah se pazi na to, da zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi, ob zvonjenji vsa družina spodobno moli in tako svoje prošnje za dušne in telesne potrebe pošilja pred Očeta nebeškega, ki za vse ljubeznjivo skrbi.

Ob enem se pa tudi s tem skupnim bivanjem razodeva tista višja zveza, v kateri so ljudje z nebeškimi prebivalci. To je duhovno sorodstvo, ki obstoji med trojedinim Bogom in med veliko družino

vernikov v bojevalni, trpeči in zmagalni cerkvi. Ali ne imenujemo vsak dan Boga svojega Očeta? Ali nas ni po prerokih in aposteljskih zagotovil, da smo mi njegovi otroci? Ni li njegov edino-rojeni Sin s svojim včlovečenjem naš brat postal? Ali nismo sodružniki svetnikov? (Efež. 2, 19.) Tako pripadamo k eni veliki rodovini, katere glava je Bog sam, katere udje so svetniki v nebesih, pa verniki na zemlji. In tista hiša, katero si je Bog naš Oče za svoje posebno prebivališče izvolil ter jo posvetil, je po tem takem tudi naša hiša, v kateri se skupno shajamo, da molimo svojega Očeta nebeškega, da častimo svoje že svete brate v nebesih in spodbujamo svoje verne brate na zemlji. Po pravici toraj sv. Krizostom imenuje cerkev družbinsko stanovanje kristijanov.

3. V svojih hišah dobivajo ljudje vse, kar telesne potrebe zahtevajo. Človek, ki se z delom utruji in mu moči oslabé, potrebuje tečne hrane, jedi in pijače, da se k novim opravilom okreпча. Doma se od svojih muk odpočije, si obriše pot s čela; tū si zamazano ali raztrgano obleko zameni. Doma si ljudje navadno hranijo svoje zaklade, imajo svoje prislužke za oskrbovanje potrebnih izdatkov. In ako kdo zboli, v domači hiši prejme prva zdravila in najde skrbno postrežbo; še celó iz daljnih krajev si bolnik želi domu, ker upa, da bo najbolj gotovo tū zdravje zadobil.

Pa glejte, vse to in še v veliko večji meri se vam v hiši božji, v cerkvi ponuja. Za dušo, katera je pravice lačna in žejna, ste tukaj dve mizi postavljeni; ena je prižnica, druga pa obhajilna miza. — S prižnice se duši podaja hrana v božji besedi, kajti *človek ne živi samo od kruha, temuč tudi od vsake besede, ki pride iz božjih ust.* (Mat. 4, 4.) Kaj bi bil človek brez božjih nauk? Slepce v črni noči brez svetlobe, popotnik brez tovariša, bolnik brez zdravnika. Na prižnici se kristijanu prižiga luč večnih resnic, da ne zgreši poti proti nebesom. — Pri obhajilni mizi prejme kristijan kruh življenja, Jezusovo sv. telo in kri pod podobo belega kruha, in *kdor od tega kruha jé, bo živel vekomaj.* (Jan. 6, 52.) — V cerkvi je naš največji zaklad, iz katerega vedno lahko zajemamo, ne da bi ga izpraznili; to so nepopisljive milosti daritve sv. maše, v kateri se Sin božji vsak dan daruje za nas Očetu nebeškemu. — Večkrat se primeri, da otroci zajdejo ter se od očetove hiše zgubé; pridejo med zver, ki jih raztrga; zabredejo med razbojnike, ki jih obropajo; ali med hudobne ljudi, ki jih odpeljejo, da več ne znajo nazaj. Ali skrbni očé po njih žaluje, jih išče in kliče nazaj. Dobri Pastir išče zgubljenih grešnikov ter jih po svojih služabnikih, pridigarjih in spoved-

nikih, kliče na Očetov dom. Ranjeni in raztrgani, izstradani in osramo-
teni, kakor evangeljski popotnik iz Jeruzalema v Jeriho ali zgubljeni
sin, se zopet bližajo domači hiši, kjer se jim je nekdanje dobro godilo.
Tù se jim zopet podeli novo oblačilo posvečujoče milosti božje.
V cerkvi toraj ranjena in bolna duša dobi najboljšo postrežbo in
najbolj zanesljiva zdravila, katere je usmiljeni Zveličar za grešnike v
zakramentu sv. pokore pripravil. Neštevilno duš, katere so se slabotne
in bolne podale v cerkev, se je zdravih in okrepanih vrnilo na dom.
In kadar človek težko zboli, da se skoro ganiti ne more, takrat pride
Jezus, nebeški zdravnik, sam k njemu, mnogokrat mu podeli zraven
dušnega še telesno zdravje, ga potolaži in pokrepča v sv. popotnici
in mu v zakramentu sv. poslednjega olja kakor usmiljeni Sama-
rijan posebni pogum navdihne, da v zadnjem boji na poti proti
večnosti ne omaga, temuč srečno dospe na veseli dom Očetov.

Ako pa nam je domača hiša ljuba in draga, kjer se nam
oskrbujejo vse telesne potrebe, koliko ljubše nam mora biti to stano-
vanje, — katoliška cerkev, kjer je za vse potrebe naših duš
preskrbljeno, kjer toliko neprecenljivih dobrot in milost prejemljemo.

4. Povejte, kaj vam še podelijo vaša stanovanja, da bomo videli,
ali morda tistega tudi v cerkvi ne najdemo? V hišah iščemo
varstva in zavetja v premnogih zadevah svojega živ-
ljenja. Kadar se zbirajo sivi oblaki ter se na nebu sem ter tje podé,
kadar grom bobni, bliski švigajo, kadar veter naznanja bližnjo nevihto,
ploho ali točo; bežijo ljudje s polja in s cest pod svoje strehe, da
bi se zavarovali pred nesrečo, ki pretí večkrat celó njihovemu življenju.
V burji in mrazu si človek, kolikor prej je mogoče, išče gorkega
kotička v domači hiši. Ako se otroku kaj nemilega primeri, koj hiti
domu k očetu, k materi, da bi ga branili, nesreče obvarovali. Če je
popotnik zablodil ter bil v veliki nevarnosti priti med razbojnike,
mu je že sama misel, da ni več daleč domača hiša, pospešila korake,
da se je rešil in hvaležno ozrl na svete podobe, ki visé po domačih
stenah, katere častiti in se njih svetnikom priporočevati, ga je še
ljuba mati učila. Sploh je človek doma najbolj zavarovan pred svojimi
sovražniki, njih obrekljive pušice ga ne morejo doseči; v britkostih
in nadlogah med svojimi dragimi najprej dobi tolažbo in pomoč, v
svojih dvomih zanesljive svete. Mir in zadovoljnost človek najložje
vživa doma.

Če pa iz teh vzrokov kristijan po pravici svoje stanovanje čišla,
mora pač tudi cerkev, hišo božjo ljubiti, ker mu vse te dobrote še
v večji meri deli. Saj je cerkev kristijanu pravo pribežališče

in zavetje. Ze pagani so imeli to navado in postavo, da se hudo delnika, kateri je v tempelj pribežal ter tù iskal zavetja, nobeden ni smel dotakniti. Tukaj je celó on našel milo varstvo. A kar beremo o malikovalcih, to velja pri kristijanih v veliko večji meri. Cerkev je zares za kristijana hiša njegovega Očeta, je kraj njegovega miru, njegove tolažbe in zadovoljnosti. O kristijan, katerekoli zadeve tvoje srce težijo, katerekoli britkosti ga tarejo, katerikoli dvomi tvojega duha begajo, le hiti v hišo svojega Očeta, podaj se v cerkev, tam zadobiš varstvo in zavetje! Tukaj v cerkvi te milo vabijo k sebi podobne Očeta nebeškega, naše splošne Matere Marije, sv. angeljev, naših varuhov, ljubih svetnikov Božjih, naših bratov. In kako bi z zaupanjem k njim ne prihitel! Kakor otrok k očetu doma, smeš ti k Očetu nebeškemu, k Materi Mariji, k ljubim svetnikom, sosebno k farnemu patronu, ki je vsem za váruha odločen, priteči ter jim svoje dušne in telesne zadrege potožiti in smeš upati, da ne boš prazen odšel. Zato po pravici iščemo kristijani pomoči in zavetja v cerkvi, kadar nam notranji pa tudi zunanji viharji in nevihte proté. Če razsajajo pregrešne strasti v tvojem sreju, velike skušnjave kalijo tvoj dušni mir, zateci se pred tabernakelj, in v Jezusovem ter Marijinem sreju boš našel blago zavetje, pomoč, tolažbo in sladek pokoj. In ko se vzdigujejo drugi viharji, kuga, lakota, vojska, ogenj, povodenj, suša, toča, ali druga uima . . . takrat hiti verni ljud v cerkev s svojimi molitvami jezo Božjo potolažit in na priprošnje njegovih patronov, sosebno Marijino Oče nebeški odloži šibo, katero je bil že zarad tolikih grehov, zavihtil. Zato so zvesti služabniki Božji tako radi obiskovali cerkev, tako pristréno tam molili, mnogi blizo cerkve prebivali, da bi v vsaki sili toliko hitreje prišli vanjo in pomoč zadobili; prepričani so bili, da je hiša Božja najboljše pribežališče in zavetje v vseh zadevah.

Kakor ljubimo svoja prebivališča kot prijazno zatočišče, tako moramo v časti imeti tudi cerkev kot najboljši kraj našega varstva.

5. Toda v hišah so le začasna prebivališča. Ljudje v njih se menjajo, zdaj stanujejo v njih ene rodovine, zdaj druge; in marsikatero hiše pridejo popolnoma v tuje roke. To nas pač opominja aposteljniovih besed: *da nimamo tukaj obstoječega mesta, temuč da prihodnjega iščemo* (Hebr. 13,); *da smo popotniki, kakor vsi naši očetje*, moramo z Jobom spoznati, in s kraljevim prerokom, *da gre človek memo, kakor senca*. Kakor hitro pa smrt zatisne človeku oči, se domači že podvizajo, v nekaterih urah se znebiti neprijetnega duha, ki puhti iz telesnih ostankov. Tako ga ponesò iz domače hiše, ki neha biti za vselej njegovo prebivališče.

Tako se ljudje menjajo tudi v cerkvah. Mnogo jih je že v tem svetišču molilo, ki jih več ni med nami, preselili so se v večnost. In kdo jih je ob smrti prijazno sprejel, ko so morali zapustiti svoje hiše? Glejte, cerkev jim je odkazala prihodno stanovanje. Nekdaj so ljudi pokopovali v cerkvenih rakvah, zdaj je pokopališče kraj ali blagoslovljena njiva božja, na katero seje Bog umrljiva trupla, da bodo sodnji dan priklila duhovna, neumrljiva telesa. — Zares še boljše, bolj pravo stanovanje za kristijana je cerkev, kakor njegova domača hiša, ker ga tudi po smrti ljubeznjivo sprejme.

Dvojno imenitno prebivališče smo danes spoznali, ali iz primere hiše s cerkvijo smo se prepričali, da je ta slednja veličastnejše stanovanje za nas. Iz velikih dobrot, ktere v obojem prejemljemo, sledi, da ju moramo čislati in v časti imeti. Skrbite toraj, dragi kristijani, za poštenje in dobro ime svojih hiš, odstranujte iz njih vse, kar je Bogu zoprno, spremenite jih v kraj molitve, čednosti in krščanskega veselja; glejte, da se bote doma tako obnašali, kakor tû v hiši Božji slišite, da se spolni evangeljska obljuba: *Danes je tej hiši zveličanje došlo*. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Častitljivost farne cerkve.

Danes je tej hiši zveličanje došlo.

Luk. 19, 9.

Zares prav lep in pomenljiv praznik je obletnica posvečenja vsih cerkvá, toraj tudi te naše cerkve. Ta praznik nas opominja na tisti nepozabljivi dan, ko je bil najvišjemu Bogu, katerega sedež so nebesa in katerega podnožje je zemlja, nov tempelj posvečen. V spomin nam prihaja danes ves trud, ki so ga imeli naši pobožni predniki pri zidanji te hiše božje in njih veliko veselje, ki so ga takrat čutili, ko so videli, s kako lepimi in veličastnimi cerkvenimi obredi je bilo to novo postavljeno zidovje v hišo božjo posvečeno. V spomin nam prihajajo tudi vse dobrote in milosti, ki jih je že dobrotljivi Bog na tem svetem kraju delil tistim, kateri so jih s pravo pobožnostjo tukaj iskali.

Posebno imeniten in pomenljiv pa je današnji praznik obletnice posvečenja te cerkve še zlasti zato, ker je ta cerkev farna cerkev. Sicer je vsaka katoliška cerkev, kjer se sv. maša bere, resnično hiša božja; vendar pa ima farna cerkev pred drugimi cerkvami marsikatero

prednosti, zarad katerih mora farmanom posebno ljuba in draga biti. Naj vam toraj danes nekoliko govorim o častitljivosti farne cerkve, in sicer naj vas opomnim 1. na prednosti farne cerkve in 2. na dolžnosti farmanov do nje. Govoriti hočem v imenu Jezusa in Marije.

I. Farna cerkev se imenuje tisti sveti kraj, kjer se vsi prebivalci farne srenje zlasti ob nedeljah in zapovedanih praznikih skupaj zbirajo k službi božji, k sv. maši, k poslušanju božje besede, k prejetanju sv. zakramentov. Ali ni že zarad tega farna cerkev posebno imenitna in pomenljiva? Udje farne srenje, ki imajo med tednom z časnimi rečmi in potrebami za sedanje življenje opraviti, se o Gospodovih dnevih tukaj zbirajo k najimenitnišemu in najpotrebnišemu opravilu, k službi božji, k oskrbljevanju svojega večnega zveličanja. Zunaj cerkve so farmani po raznih hišah in družinah in vaseh razdeljeni, ali tukaj v farni cerkvi so vsi farmani ena sama sveta družina božja, ena celota, ki niso z časnimi in mesenimi, ampak z duhovnimi in nebeškimi vezmi skleneni, ker so vsi otroci enega Očeta, ki je v nebesih, bratje in sestre Jezusa Kristusa. Kar je teden razdelil, to nedelja zopet združi; če so se eni ali drugi farmani med seboj kaj sprli in skregali, ali bi se ne imeli spraviti in sprijazniti, ko se tukaj k službi božji zberejo, pred ravno tistim velikim altarjem klečijo, pred eno in ravno tisto prižnico božjo besedo poslušajo, skupaj molijo, skupaj pojejo in eden drugemu k pobožnosti spodbadajo? Katero srce bi moglo tako kamenito biti, da bi ne hotelo svojemu razžalniku odpustiti, ako ga vidi zraven sebe klečati in oba skupaj molita: *Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom?* O koliko dobrega se doseže v farni cerkvi, če se farmani zvesto in s pravo pobožnostjo v njej zbirajo!

Farna cerkev se imenuje navadno mati drugih cerkvá v fari, in podružnične cerkve se imenujejo njene hčere, in po pravici se farna cerkev tako imenuje, zakaj ona je mati cele farne srenje, njej se imajo farmani zahvaliti, da so v njej bili pri sv. krstu v Božje otroke prerajeni, in da se tukaj s kruhom božje besede in z angeljskim kruhom poživljajo in hranijo. Kaj bi človeku pomagalo, ko bi bil od svoje telesne matere rojen na ta svet ves omadežan z izvirnim grehom? Potrebno je, da je očiščen izvirnega greha in prerajen tudi še v božjega otroka, kar je za kristijana največa čast in sreča. Božjim otrokom prištetemu biti. In glejte, to se je ravno tukaj zgodilo v tej cerkvi tam pri krstnem kamnu. O kako drag mora vam kristijanom

biti ta kraj, ta cerkev, ker vas je v Božje otroke prerodila! Od sv. Ludovika, francoskega kralja, se bere, da nikjer ni raje stanoval kakor v Poissy, ker je bil tam krščen, in je bilo njegovo ime vpisano v bukve življenja. Tako mora tudi vam farna cerkev najdražji kraj biti. In vprašam, o kristijani! komu ni ljub in drag tisti kraj, kjer je najlepši dan svojega življenja obhajal? Za najlepši dan svojega življenja je pa eden najjimenitnejših mož, cesar Napoleon I. oznanił dan prvega sv. obhajila. Dasiravno je on štel veliko drugih srečnih dni v svojem življenji, vendar dan prvega sv. obhajila je imel za najveselejši in najsrečnejši dan v svojem življenji. In to veselje prvega sv. obhajila ste tukaj dosegli. V tej farni cerkvi ste bili prvokrat gosti pri Gospodovi mizi; tukaj iz tabernakeljna je prišel Jezus prvič v vaša srea; in to cerkveno zidovje je bilo priča vaše žive vere, vaše prisrčne ljubezni in vaše pobožnosti, s katero ste Jezusa prejali v svoja čista srea. Tukaj v tej cerkvi ste takrat pri prvem sv. obhajilu ponovili krstno obljubo, se vnovič satanu odpovedali in Kristusu večno zvestobo zaobljubili.

In koliko dobrot ste še potem, po prvem sv. obhajilu, na tem kraji prejekali! Kolikokrat se vam je lomil kruh božje besede, ki je ravno za vas primerna! Kje se tolikrat moli za vas, kot ravno tukaj v farni cerkvi, kjer se vsako nedeljo in praznik dar presvete maše za vas opravlja, tako da je sad sv. maše pred vsim drugim farmanom v prid obrnen? Kolikrat ste prišli s težko vestjo v cerkev, pa v spovednici ste bili odvezani od svojih grehov in zopet z Bogom spravljani, in ste zopet mir in pokoj našli v svojem srečju! In kolikrat ste se po prvem sv. obhajilu pozneje zopet z Jezusom sklenili pri sv. obhajilu na tem svetem kraji! Kolikrat ste na tem svetem kraji v molitvah Bogu tožili svoje potrebe in nadloge in skrbi, in ste bili potolaženi, razsvetljeni in uslišani! In koliko božjega blagoslova se je iz tega kraja iztekalo na vaše hiše in polje in živino!

Kadar bodete pa ležali na smrtni postelji in se bo vaše posemeljsko popotovanje bližalo svojemu koncu, bo ravno iz tega kraja, iz farne cerkve, prišel vaš dušni pastir s presveto popotnico in s svetim oljem v vaše stanovanje, da vas pokrepča za zadnjo vojsko in srečno zadnjo uro. In kadar se bo vaša duša že v večnost ločila, se bo vaše truplo prineslo še enkrat na ta kraj, v farno cerkev, da prejme cerkveni blagoslov za počitek v hladni zemlji, dokler ga trobentni glas ne zbudi k večnemu življenju. In kadar bote že od vsega sveta, celo od svojih domačih pozabljeni, se bo še vedno v vaši farni cerkvi posebno vsako nedeljo in vsak zapovedani praznik molilo za vas pri

daritvi sv. maše. Tukaj ne bote nikoli pozabljeni; kakor malo mati svojega dojenčka pozabi, tako malo pozabi farna cerkev svojih otrok. Glejte! kako velike in lepe so prednosti vaše farne cerkve. Zdaj pa le še nekaj malega o tem, kakošne dolžnosti imate do svoje farne cerkve.

II. Ker je farna cerkev vaša duhovna mati, vaša učenica in velika dobrotnica, ji morate kot pokorni otroci in kot pridni učenci spoštovanje, udanost in hvaležnost skazovati. Spoštovanje ji morate skazovati zavoljo njene velike časti, ker je hiša Božja in vrata nebeška, ker sam Bog v njej prebiva; pokorščino ji morate skazovati kot pridni učenci, ker tukaj slišite besede večnega življenja; hvaležnost ji morate skazovati zavoljo toliko tukaj prejetih dobrot. Udanost in ljubezen ji morate skazovati zaradi ljubezni in skrbi, ki jo ima cerkev do vas. Ako bi pa ne imeli nobene ljubezni in udanosti do farne cerkve, bi vas pač osramotili Izraelci stare zaveze. Nič jim ni bilo tako ljubo in drago na celem svetu, kakor njihova edina hiša Božja, Jeruzalemski tempelj. In kaj je bil Jeruzalemski tempelj proti naši farni cerkvi? kaj so bile ondajšne daritve proti daritvi sv. maše? in kaj so bile dobrote, ki jih je Bog tam delil, proti dobrotam, ki so tukaj vam pripravljene?

To spoštovanje, ta pokorščina, hvaležnost, udanost in ljubezen do farne cerkve se mora pa tudi v dejanji in po zunanjem kazati, z zvestim obiskovanjem cerkve zlasti ob nedeljah in praznikih, s spodobnim zadržanjem v cerkvi, s paznim poslušanjem božje besede, s pokorščino do zaslišanih naukov, z večkratnim vrednim prejemanjem sv. zakramentov. Brez imenitnih in pametnih vzrokov nikar ne zapuščajte farne cerkve, da bi drugam hodili k službi božji! Nekdaj je bilo to ostro prepovedano.

Svojo ljubezen in udanost do farne cerkve zamorete skazovati dalje tudi s tem, da po svoji moči pripomorate k lepšanju farne cerkve. Zakaj za hišo Božjo se svetost in lepota spodobi, in ta veliko pomaga k večji pobožnosti ljudstva. Žalostno je, in znamenje velike mrzrote je to, če imajo farmani zapuščeno, umazano cerkev brez vse znotranje lepote. Nasproti pa je čast za faro, če imajo lepo ozališano cerkev.

Ali najlepši kinč farne cerkve so farmani sami v farni cerkvi, ako se lepo in pobožno v cerkvi zadržijo, in je njihovo zadržanje tudi zunaj cerkve lepo in spodobno, ako so očetje dobri kristijani in skrbni gospodarji in niso preklinjevalci in pijanci; ako so krščanske žene

zares skrbne matere, pridne gospodinje, zveste varhinje svojih otrok; in ako so fantje pošteni mladenči, ne preklinjevalci in pijanci, ne zapeljivci in tatje; in ako so dekleta poštene, sramožljive, ako jih še najlepša obleka — obleka nedolžnosti zališa. To je najlepši kinč in lepota farne cerkve, in za to najbolj skrbite. *Vaša spodobnost*, t. j. vaše lepo zadržanje, *bodi znana vsim ljudem, Gospod je blizo*. In res! blizo vas je, pri vas je vedno, varujte se pričo njega storiti kaj tacega, kar bi žalilo njegovo presveto oko. Skrbite, da se bote v cerkvi in povsod tako obnašali, da vas Bog kdaj sprejme v svoj presveti tempelj, ki je v nebeškem Jeruzalemu. Amen.

Josip Kerčon.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

I. Homilija.

Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu.

Mat. 22, 2.

Velikokrat je Jezus trdovratnim judom očital njih trdosrčnost in nespokornost ter jim tudi najostrejše kazni napovedoval, časne in večne, ako se ne poboljšajo. Ko je šel zadnjikrat pred svojim trpljenjem v Jeruzalem, se je celó britko jokal nad nepoboljšljivimi. Še zadnje dni pred svojo smrtjo, — veliki teden, si prizadeva jih omečiti in k spoznanju pripeljati, in v ta namen jim govori ostre besede in jim pripoveduje kar moč prepričalne prilike. Med družimi jim pové prekrasno priliko, ki smo jo danes iz evangelija slišali. Zadeva ta prilika najprej ljudstvo judovsko, iz katerega je bil Odrešenik po človeški natori rojen, toda *akoravno je prišel v svojo lastnino, ga njegovi vendar niso hoteli sprejeti*, prišla je toraj nad nje strahovita kazen, da jim je bilo božje kraljestvo, t. j. Jezusov nauk, njegova sv. cerkev, odvzeto in dano drugemu narodu, drugim ljudem; zato velja današnja evangelijska prilika tudi vsem vernim, ki so Jezusov nauk sprejeli. Da bodete besede današnjega sv. evangelija prav umeli in njegove opomine si k sreči vzeli vam bodem današnjo evangelijsko priliko razložil in odbral nektere zveličanske nauke tudi za nas.

I.

V. 2. *Nebeško kraljestvo*, pravi Jezus v tempeljnu v sredo pred svojo smrtjo, *je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu*

sinu. Hotel je s tem reči: Z božjim kraljestvom, t. j. z napravo božjo na zemlji za zveličanje ljudi, ki je bila v stari zavezi izvolitev Izraelskega ljudstva za božje ljudstvo, podučevanje in opominjevanje njegovo po očakih in prerokih, v novi zavezi pa Jezusova cerkev, se skoro enako godi, kakor se je godilo z onim kraljem, ki je svojemu sinu ženitnino napravil. Kralj v današnji priliki je Bog Oče nebeški, kraljev sin je Jezus, in ženitnina je Jezusova cerkev, kateri je izročil svoj božji nauk, sv. zakramente in zlasti presv. rešnje Telo, v kateri zamorejo vsi priti k gostiji večnega zveličanja. Milosti in dobrote, katere sv. cerkev svojim vernim deli in veselje nebeško, ki ga je Bog svojim izvoljenim pripravil, vse to se primerja kraljevi ženitnini.

V. 3. *In je (kralj) poslal svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino; pa niso hoteli priti.* K tej gostiji t. j. k pravemu spoznanju božjemu, k veri v enega, pravega Boga, k vdeležitvi zasluženja obljubljenega Odrešenika in po tem k večnemu zveličanju bili so povabljeni najprej judje s tisto zavezo že, ki jo je Bog z Abrahamom storil, ko ga je izvolil očeta svojega judovskega ljudstva rekoč mu: *Glej, očeta te bom storil velikemu narodu;* potem s tisto obljubo, ki jo je Bog Abrahamu in njegovim naslednikom dal, ko je rekel: *Po enem izmed tvojih mlajših bodo blagodarjeni vsi narodi.* Jude, ki so bili že s tem povabljeni, ker so bili pod posebnim vodstvom božjim in jim je bil Mesija že napovedan, je pozneje, ko se je že približeval čas ženitnine, ko je že bližal se čas rojstva in prihoda Odrešenika, Bog klical po prerokih, ki so od Kristusa prerokovali; ali oni niso hoteli Mesija na besedo prerokov spoznati.

V. 4. *Spet je poslal drugih hlapcev rekoč: Povejte povabljenim: Glejte! svoje kosilo sem pripravil, moji junci in pitana žival je zaklana, in vse je pripravljeno; pridite na ženitnino.* — Ko je bil obljubljeni čas prišel, ko se je Mesija že prikazal, in v sredi svojega judovskega ljudstva stal, je poslal Bog naprej sv. Janeza Krstnika, ki je s prstom na njega pokazal, rekoč: *Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.* Ženitnina je bila že pripravljena: Kristus se je skozi svoje trpljenje in smrt na križi s svojo sv. cerkvijo že poročil, in zdaj je poslal Bog aposteljne in njih pomočnike (Štefan, Filip, Barnaba), da bi jih še enkrat bolj prisrčno povabil; po jutrovi šegi se svatje dvakrat povabijo; prvič nekaj časa pred ženitnino, in pottlej malo pred pojedino. Toda:

V. 5. *Oni pa niso marali, in so šli, eden na svojo pristavo, eden pa po svoji kupčiji.* Največi del judovskega ljudstva zavoljo časnih skrbi in zarad truda pri svojih delih in opravilih, je v nemar

pustil to vabljenje k spreobrnenu in prizadevanju za zveličanje. Drugi, kakor farizeji, pismarji in starašine ljudstva, bili pa so hudobni.

V. 6. *Zgrabili so njegove hlapce, ter jih zasramovali in pobili*; ne le da niso hoteli sami sprejeti sv. zveličalne vere, ampak zatreti celó so jo hoteli; zato so preganjali in morili poslance Božje: Sv. Janeza Krstnika in sv. Jakoba so ob glavo djali, sv. Matevža ukaže kralj med sv. mašo s sulico prebosti, in druge so drugače trpinčili. Tako nehvaležni ljudje svojim dobrotnikom povračujejo; ali tudi njim pride dan plačila. Kralja, ko je to slišal, je v srce zbolelo: po pravici se razsrđi.

V. 7. *In poslal je svoje vojske, in je končal tiste ubijalce in njih mesto požgal*. S temi besedami je Jezus judom kazen napovedal, katera jih čaka zavoljo njih trdovratnosti in nevere.

Ta kazen jih je tudi res 37 let po smrti Kristusovi zadela. Prišli so Rimljani kakor srditi levi nad jude, polastili se dežele judovske in mesto Jeruzalem zajeli in oblegali: v mestu ljudje lakote in kuge mrjejo, da so le pri enih vratih v poltretjem mesecu 115 tisoč mrličev iznosili, 600 tisoč pa jih čez zidovje zmetali. — Kdor je hotel uiti, bil je obešen; postavili so Rimci več kot 4000 križev, na katerih so jude križali, lesa jim je zmanjkovalo v ta prežalostni posel. Do pol-druzega milijona jih je smrt v tej vojski storilo, 97 tisoč pa se jih je v sužnost prodalo. Prelepo mesto s tempeljnom pa je bilo zažgano in se je v razvaline podrló.

Preljubi! Poklic judov h krščanski veri, njih trdovratnost, s katero so sv. vero zavrgli in strahovita kazen stoji v naše svarjenje v sv. evangeliji. Bog je judovsko ljudstvo tako grozovitno kaznoval, ker so zaničevali nebeško ženitnino: ker niso hoteli sprejeti Jezusovega nauka, ne spoznati njega za obljubljenega Odrešenika in Sina božjega. Oj, kako se je nam po pravici bati strašne kazni, ako tudi mi nočemo sprejeti z živo vero Jezusovega nauka, ki se nam oznanuje v katoliški cerkvi, ako tudi mi z grešnim življenjem zavržemo Kristusa, in njega zapustivši služimo svetu, hudobnem duhu in svojemu poželenju. Groblje razdjanega Jeruzalemskega mesta vsem grešnikom strašno resnico oznanuje: *Ako se ne bote spokorili, bote vsi ravno tako poginili*. (Luk. 13, 5.)

II.

Prazno je bilo omizje, in gostija je čakala. Dobri kralj reče svojim hlapcem, ki so žalostni bili: „Prav se je povabljenim zgodilo“:

V. 8—9. *Ženitnina je sicer pripravljena, toda povabljeni je niso bili vredni. Pojdite toraj na razpotja, in ktere koli najdete, pokličite jih na ženitnino.* Cerkev Kristusova je bila postavljena, ženitnina božjih nauk in sv. zakramentov v njej pripravljena: pa Judje zavoljo svoje nevere in grešnega življenja nje niso bili vredni, zatega del so morali aposteljni po povelji Kristusovem „na razpotje“ se podati, t. j. oni so šli po vsem svetu in niso samo judom, ampak vsem ljudem, tudi nejevernikom sv. evangelij oznanovali, in število vernih je rastle od dne do dne.

V. 10. *In njegovi hlapci so šli na ceste, in so jih nabrali, kolikor so jih našli, hude in dobre in ženitnina je bila napolnjena s svati.* Po pridigi aposteljnov med nejeverniki se je cerkev z vsakošnimi ljudmi napolnovala: Bili so sprejeti Samarijani, Rimljani, Grki, Arabci, Perzijanci, vsakega stanu, vsake starosti. Bili so povabljeni na svatovščino prave vere v Jezusovi cerkvi tudi naši predniki, in veselo so na svatovščino sv. krščanske vere stopili, so tudi nam vrata k nebeški gostiji odprli, in kolikor nas je krščenih v sv. katoliški cerkvi, smo povabljeni svatje na gostiji Jezusa Kristusa, ki nas s svojimi svetimi nauki in s sv. zakramenti živi. O kolika sreča za nas! Ko bi bili mi ta čas na svetu živeli, ko je razun Noeta in njegove družine ves človeški rod v valovih vesoljnega potopa poginil, kako srečne bi se bili šteli, ko bi bili v Noetovi barki rešeni, kako bi bili Boga hvalili, da je nas take nesreče obvaroval. Ali povejte mi, ali ni nam še mnogo večo milost in ljubezen skazal, ko nas je v naročji sv. katoliške cerkve se roditi pustil? Dar čez vse darove je dar prave, žive vere.

V. 11. Ko se je ženitnina že pričela: *Prišel je kralj pogledat svatov; in je videl tam človeka, ki ni bil svatovsko oblečen.* Kralji na jutrovem imajo navado, praznične obleke pošiljati tistim, ki jim hočejo posebno čast skazati, ali pa če jih k jedi povabijo in v njih oblečeni morajo pred nje priti. Svat je toraj zamogel praznično obleko imeti, ako je tudi še tako reven bil, ker kralj mu jo je bil poslal. To ima lep pomen, verni poslušalci, tudi za nas. Tudi mi smo prejeli pri sv. krstu, kjer smo bili v krščansko cerkev sprejeti, oblačilo nedolžnosti in pravičnosti. To oblačilo posvečujoče milosti božje moramo čisto ohraniti, ali pa, ako smo ga z grehom omadeževali, ga spet očistiti v zakramentu sv. pokore, zakaj le s tem oblačilom zamoremo kralju nebes in zemlje dopasti, ko enkrat ob uri naše smrti predenj pridemo in stopimo k posebni sodbi. Veče skrbi verni kristijan ne sme imeti, kakor je ta, da bi živel vedno v gnadi božji. Gorje njemu,

ako ga Gospod najde brez tega svatovskega oblačila! Zgodilo se mu bo, kakor onemu evangelijskemu svatu brez svatovske obleke, kateremu je kralj rekel:

V. 12. *Prijatelj, kako, po kaki pravici, si le sem prišel, ker nimaš svatovskega oblačila, kakoršno se svatom spodobi? On pa je umolknil in s ničemur se ni mogel izgovarjati.*

V. 13. *Tedaj je rekel kralj služabnikom: Zvežite mu roke in noge, in vrzite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.* Na Jutrovem imajo velike pojedine o ponočnem času in obednice bile so razsvetljene z mnogimi bakljami; svat tedaj, ki je vržen iz razsvetljene obednice, leži v temi, in iz jeze in zavoljo prestane sramote joka in z zobmi škriplje.

Kristijanje! Prišel bo kralj nebes in zemlje, kedar bode število vernih v sv. katoliški cerkvi dopolnjeno, pogledat povabljene, preiskat in presodit, ali so vredni nebeške ženitnine, ali so vredni v večno zveličanje iti z dušo in telesom: prišel bo pravični sodnik na oblakih neba, sodit žive in mrtve, dobre in hudobne. In katerih ne bode najdel oblečenih v svatovsko oblačilo povečujoče milosti božje, ki so jo pri sv. krstu prejeli ali zopet v novo dobili v zakramentu sv. pokore, kateri ne bodo oblečeni v novega človeka, po Bogu vstvarjenega, nje bode ukazal po angeljih ločiti od pravičnih in vreči v vnanjo temo — v brezno večnega pogubljenja. In koliko jih bo brez svatovskega oblačila našel? Evangelijska prilika le od enega govori; in to se je od prvih kristijanov lahko zastopilo, pri katerih je bilo kolikor kristijanov, toliko svetnikov. Ali pri nas se pa žalostne besede Jezusove izpolnujejo:

V. 14. *Veliko je poklicanih, ali malo izvoljenih.* Te besede zadevajo najprvo jude; vsi so bili k spoznanju pravega Boga in Odrešenika poklicani, pa le malo jih je Jezusov nauk sprejelo. Vendar te Jezusove besede tudi nas zadevajo in imajo ta-le pomen: Veliko njih, — vsi ljudje, — je poklicanih, da bi bili po Kristusu zveličani, pa največi del jih še celó ne posluša tega glasu: izmed 1424 milijonov ljudi jih je le 207 milijonov v katoliški cerkvi; koliko pa je še nevernikov, ki ne poznajo ne pravega Boga, ne njega, katerega je poslal, Jezusa Kristusa; malo se jih dá pri sv. krstu s svatovskim oblačilom obleči in še ti ne dosežejo vsi zveličanja, ker ne prinesejo tega oblačila, posvečujoče milosti božje namreč, pred Sodnika, tako da se sploh zamore reči: V primeri z vsem človeškim rodом jih je le malo za zveličanje izvoljenih.

Kaj se vam zdi, ljubi kristijani, ali bo izmed sedanjih kristijanov veliko zveličanih? Strah me obide, ako te evangelijske besede premišljuje, in kaj sv. apostelj Pavel piše Korinčanom (I. 6, 9. 10.): *Nikar se ne motite. Ne nečistniki, ne prešestniki, ne nesramneži, ne tatje, ne lakomniki, ne pijanci, ne preklinjevalci, ne roparji ne bodo posedli Božjega kraljestva. — Bog sicer hoče, da bi vsi ljudje zveličani bili*, priča ravno ta sv. apostelj (I. Tim. 2,) ali sv. Avguštin pravi: *Bog nas je sicer brez nas vstvaril, pa brez nas nas zveličati ne more*, če si namreč mi sami ne prizadevamo. Kaj nam je potem storiti? ali nad zveličanjem obupati? Bog ne daj; drugega ni treba, veli sv. Tomaž Akvinski, kakor prav skleniti, da hočemo zveličani biti, z božjo gnado svoj trud združiti in s strahom za svoje zveličanje skrbeti. Naš Gospod in Zveličar nam je povedal s kratkimi besedami, kaj nam je treba k zveličanju, ko je rekel: *Hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.* (Mat. 19., 17.) Amen.

Anton Kukulj.

2. Grešnik — svojega pogubljenja sam kriv.

On pa je umolknil. Mat. 22, 12.

Vvod. Veliko lepega nas uči prilika . . . Prav posebno pretresljiv nauk pa ima beseda: umolknil je! Umolknil je namreč nesrečnež, ki je brez svatovske obleke prišel na ženitnino; umolknil je zato, ker se ni mogel z ničemur izgovoriti, kajti svatovsko oblačilo se je ob taki priliki — zlasti tu, ko je kralj vabil — podarilo. Grozovita lenoba in predrznost je bila toraj kriva, če je prišel povabljenec brez svatovske obleke. Toraj je moral molčati, ko je bil zavržen. Tudi grešnik, ki pride brez oblačila posvečujoče milosti božje pred Sodnika, bo umolknil: nespokorni grešnik je pogubljenja sam kriv.

Izpeljava. Precej po smrti bo vsakdo posebej sojen. Sam bo stopil pred Sodnika; nihče ne pojde ž njim, da bi ga zagovarjal. A tudi sam bo umolknil pred najsvetejšim in najpravičnejšim Sodnikom, ker svoje hudobije ne bo vedel s čem izgovarjati. Le za dva izgovora vém, ki bi pred Bogom obveljala: da grešnik ni vedel, kaj je volja božja, ali pa, da je ni mogel spolnovati. Toda ravno s tem se nesrečni grešnik ne bo mogel izgovarjati.

1. Lahko je spoznati voljo božjo, ker jo je Bog tako mnogovrstno naznanil. a) Zapisal jo je v sree: vest; celo pagani, če niso sprideni, razumejo in poslušajo ta notranji glas. b) Ko so pa ljudje s

hudobijo zatopili ta notranji glas božji, je Bog jako glasno (med gromom in bliskom) naznanil svojo voljo na Sinajski gori. c) Da bi nihče ne imel izgovora, češ da ne razume zapovedi božjih, pošiljal je učениkov. Slednjič je prišel Jezus sam ter je ne le učil, marveč je — kakor dober učitelj tudi pokaže, kar z besedo razlaga — pokazal s prelepim svojim zgledom, kako se božja volja spolnuje. Predno je zapustil svet, je svojim apostelnom in njih naslednikom naročil, naj gredó po vsem svetu učít. Zvesto spolnujejo še sedaj povsod to naročilo goreči pridigarji katoliški; osobito po Slovenskem... Koliko je prelepih bukev, v katerih se tako razumljivo bere, po kateri poti se pride v nebesa, po kateri pa v večno pogubljenje. Pagani, ki bodo prišli k sodbi božji od juga in severa, vshoda in zahoda, se bodo izgovarjali, da niso poznali zapovedi božjih, in njih izgovor utegne biti opravičen. Kristijan pa se ne bo mogel izgovarjati; ako ni poznal božje volje je bil tega sam kriv. *Gorje tebi Korazajn! gorjé tebi Betsajda! zakaj ako bi se bili v Tiru in Sidonu godili čudeži, kateri so se pri vas godili, bi se bili zdavnej v ostrem oblachu in v pepeli pokorili. Pa vam tudi povem: Tiru in Sidonu bo ložje sodnji dan kakor vam. In ti Kafarnavm! ali se boš do neba povzdignil? V pekel boš pahnen; zakaj ako bi se bili v Sodomi godili čudeži, kateri so se v tebi godili, bi bila še do današnjega dne ostala. Pa vam tudi povem, da bo sodomski zemlji ložje sodnji dan kakor tebi.* (Mat. 11, 21—24.)

2. Tudi mu ne bo obveljal izgovor, da ni mogel spolnovati božjih zapovedi. Sami res da smo slabi, a s pomočjo božjo pa vse premoremo. Ne bom na dolgo dokazoval. Navedem le en sam dokaz, ki je pa tako tehten in zanesljiv, da mora slehernemu zadostovati: sklicujem se na zgodovino. Da se dokaže resnica, sicer zadostuje dvoje ali troje prič; za to resnico pa, — da je mogoče po veri živeti in v nebesa priti, imam milijone in milijone prič: vsi svetniki in vse svetnice vsih stoletij vstanejo in kakor en mož pričajo, da je mogoče!

Znabiti boste ugovarjali, češ svetnikom je bilo lahko se zveličati, a nam je nemogoče. Prazna trditev! a) Ali niso bili svetniki tudi ljudje, slabostim in strastim podvrženi kakor mi? b) Ali je bilo mar svetnikom spolnovanje zapovedi ložje kakor nam? Katerim svetnikom pa — povejte! — katerim? Mar onim, ki so se v stari zavezi zveličali? Niso imeli Jezusovega uka in zgleda, ne sv. zakramentov... Ali mar apostelnom? Koliko so se trudili, koliko trpeli... Ali mučencem, puščavnikom, devicam?... c) Izgovarjate se, da imate prehude skušnjave, — kaj jih mar svetniki niso

imeli? Tožite, da so nevarnosti prevelike, ko je krog in krog toliko slabih zgledov, toliko pohujšljivecev. Svetniki so še v nevarniših časih živeli, v sredi spridenega, paganskega sveta . . . In kdo te sili, da le na zlobne zglede obračaš svoje oko; ali nimaš v obilnosti tudi lepih zgledov? Kdo te sili, da nastavljaš uho vedno le pohujšljivim besedam; zakaj ne poslušаш raje podučljivega govorjenja? — *d*) Slednjič se izgovarjate, da imate preveč opravka, da ne utegnete moliti, zakramente prejemati, za dušo skrbeti. Ali ste mar res tako nevedni, da bi ne vedeli koliko opravil so svetniki imeli; iz vseh stanov so v nebesih . . .

Konec. Vsi izgovori so prazni in pred neskončno pravičnim Sodnikom ne bodo imeli nobene veljave. Edino vzrok, o grešnik, grešnica, da zdaj tako brezskrbno in predrzno greh na greh nakladaš, je tvoja slaba volja, tvoja lenoba. Če boš pogubljen, boš pogubljenja sam kriv.

Dvajseta nedelja po binkoštih.

I. Pogled na evangelijske osebe.

Bil je kraljič, katerega sin je v Kafarnavmu bolan ležal. Jan. 4, 46.

Nedeljski evangeliji nam pripovedujejo čudež za čudežem, katere je naš Zveličar delal, dokler je očitno med svetom učil. Le samo po binkoštih smo že pet nedelj brali o Jezusovih veličastnih čudežih. (6. 13. 15. 16. 18. nedelja p. b.) In danes nam spet sv. Janez pové, da je mrzličnemu sinu nekega kraljevega služabnika v Kafarnavmu, kateri je že umirati jel, življenje in zdravje dodelil. Ker je ta čudež po celi Galilejski deželi toliko slovel, Kristusovo božjo moč tako razglasil in kraljiča z vso njegovo hišo k veri v Jezusa spreobrnil, se spodobi, da se tudi mi danes nekoliko pri njem pomudimo in ga bolj na tanko premislimo. Pri tem lepem čudežu, po katerem je kraljičev sin življenje in zdravje spet zadobil, se učimo veliko lepega 1. od Jezusa, ki je ta čudež storil in 2. nad onimi osebami, ki so bile navzoče.

I.

Nad Jezusom v današnjem evangeliju vidimo 1. njegovo previdnost, 2. njegovo ponižnost in 3. njegovo vsegamogočnost.

1. Čuda in ljubezni polna je previdnost, s katero Kristus naš Bog in Gospod nad ljudmi gospodari. Hotel je kraljevega služabnika v Kafarnavmu z vso njegovo hišo k pravi veri pripraviti in zveličati; zato je najljubši otrok tega gospoda moral najprej zboleti, in tako hudo zboleti, da nobena človeška moč več ne more pomagati, da mu vsi telesni zdravniki že življenje odpovedo, da že sin umirati začne. Žalosti se je očetovo srce zdaj trgalo, sam se ne vé kam djati, kam obrniti, na zemlji ni nobene pomoči več, si misli: moj sin — moj ljubi sin bo moral umreti. Med tem pride božji Zveličar v tiste kraje in k vsi sreči se v bolnikovi hiši razvé, da je veliki prerok in čudodelec zopet v Kani, kjer je zadnjič vodo v vino spremenil, hitro se kraljiču misel utrne k njemu iti, in pri njem pomoči iskati. Neutegoma se tedaj k njemu vzdigne in ga prosi, da bi prišel in njegovega sina ozdravil, kateri je že umirati začel. — Jezus pa namesto z njim iti, ga zavoljo njegove nejevere pokrega: *Če ne vidite znamenj in čudežev, ne verjamete.* Zakaj dasiravno je služabnik veroval, da zamore njegovega sina ozdraviti, vendar ni veroval, da ga zamore tudi od smrti obuditi in ozdraviti, čeravno ga ne vidi. Služabnik je imel sicer nekaj — začetek vere, sicer bi ne bil k Jezusu prišel, ne bil v njegovo moč zaupal, ga ne tako stanovitno prosil, ter ne bi bil njegovim besedam veroval, da njegov sin živi. Vendar pa še njegovo zaupanje ni bilo močno zadosti, njegova vera je bila še preslaba in ne dosti razsvetljena, ker je mislil, da mora Jezus kakor drugi zdravniki k njemu iti, ga videti, da ga od daleč ne more ozdraviti. Toraj Jezus na prvo prošnjo ni hotel z njim iti; se dela, kakor bi ga ne bila prošnja nič ginila, kakor da bi mu nič k srcu ne šla. Vede se, kakor bi nevarnost ne bila tako velika, da bi se moral nanagloma na pot podati, kakor telesni zdravniki k nevarnim bolnikom letajo. Še z ostrimi besedami ga prime: *Če ne vidite znamenj in čudežev, ne verjamete.*

Toda služabnik se s temi besedami ne dá oplášiti, ves v skrbi za svojega bolnega sina, poln žalosti, jih še morebiti prav slišal ni; toraj že spet silo in nevarnost svojega sina Zveličarju razlaga in ga lepo prosi: *Gospod! pojdi vendar, preden moj sin umrje.* Jezus ga na prvo prošnjo ni hotel uslišati, da ga je poskusil, ali bo stanoviten v svoji prošnji, ali bo v svoji veri in zaupanju rasel ali ne. Zavoljo njegove stanovitnosti ga tedaj usliši in mu odgovori: *Pojdi, tvoj sin živi.* In ker je videl, da je sin ravno to uro, ko je Jezus te besede govoril, ozdravel, se je spreobrnil in je z vso svojo hišo v Jezusa veroval. — Nikar tedaj preveč ne žalujte, nikar ne obupujte, če na

vas, ali na vaše otroke, ali na vašo živino kaka bolezen, ali sicer kaka nesreča v vašo hišo pride; to je vselej božja naredba, brez božje previdnosti se nič na svetu ne zgodi; *še en las ne odpade na naši glavi brez božje volje, brez nje še en vrabec s strehe ne pade*. Le vselej k Bogu, k Jezusu, kakor ta kraljevi služabnik pribežite; in nikar precej ne obupajte, če vas Bog precej ne usliši, temuč le svoje zupanje obudujte, kakor ta oče, ki je bil poprej toliko žalosten, potlej pa je toliko veselje doživel, ker je njegov otrok spet ozdravel in on z vso svojo hišo pravi kristijan postal; ko bi ta sin ne bil zbolel, bi morebiti ta služabnik in njegovi domači nikoli Jezusove vere ne bili na-se vzeli. Zato tudi vam Bog vsako nesrečo pošlje, da vam o pravem času spet pomaga, če ne na telesu pa na duši; telesna bolezen marsikdaj dušo ozdravi; nesreča in bolezen marsikateremu hudobnemu človeku oči odpre, da se poboljša.

2. Vidimo danes nad Jezusom lep izgled ponižnosti, katerega moramo posnemati. Kraljič, imeniten kraljev služabnik, ga v svojo hišo povabi; gotovo bi mu bil, kar je le mogoče, postregel in za ozdravilo svojega sina drago plačal; pa Jezus ne gre v hišo tega bogatina. Neki drugikrat pride stotnik k njemu in pravi: *Gospod! moj hlapec leži doma mrtvouden in ga hudo vije!* in precej mu odgovori: *Bom prišel in ga ozdravil*. K ubogemu hlapcu je hotel naš Gospod v hišo iti, k bogatemu kraljičevemu sinu noče iti v hišo, dasiravno oba ozdravi. Lejte tukaj, vi ubožci, vi ubogi posli! Pri Bogu niste zaničevani, če vas ravno ves svet zavolj vašega uboštva zaničuje in zametuje. Uboge, če le hudobni niso, Bog še bolj ljubi, kakor bogate, ki se tako radi na svoje premoženje, kdo vé koliko domišljujejo. Ubogega hlapca hoče Jezus obiskati, bogatega sina ni hotel. Ali ne deva to tvojega napuha, tvoje prevzetnosti na sramoto, s katero tako rad bogatim postrežeš in jim dopasti želiš, jih v boleznih le zavolj lastnega dobička, ne pa zavolj Boga obiskuješ. Uči se od Jezusa, tudi uboge v časti imeti, tudi njim streči, tudi nje v boleznih rad obiskovati in tolažiti. Pri bogatih, ki te sami plačajo, nimaš za svojo strežbo pri Bogu nobenega plačila upati; pri ubožcih pa, ki ti nimajo s čem drugim plačati kakor z dobro besedo: „Bog povrni!“ imaš svoje veliko plačilo pri Bogu; ker sam pravi: *Karkoli kateremu mojih najmanjših storite, to meni storite*, vam hočem tako povrniti, kakor bi bili meni samemu storili.

3. Čudimo se tretjič pri tej evangelijski zgodbi nad vsega mogočnostjo Jezusa Kristusa. Kraljičevega sina ozdraviti, mu nobenega zdravila ne zapiše, še ne gre tje, da bi svojo sveto roko na-nj

položil, le očetu reče: *Le pojdi, tvoj sin živi*, in komaj domu pride, že med potjo zvé od svojih služabnikov, ki mu nasproti pridejo, da je njegov sin ravno to uro, kakor je Jezus rekel, zdrav iz postelje vstal. Jezus je tedaj vsegamogočni Bog, Gospod življenja in smrti; vse se mora njegovi volji udati; vse, kar reče, se mora zgoditi. To daje spet moč naši veri. Ker mašnik pri povzdigovanju izgovarja Jezusove besede, ne svojih lastnih, lahko verjamemo, da se po vsegamogočnih Kristusovih besedah kruh in vino v presveto telo in kri Jezusa Kristusa spremenita. Ker mašnik ne v svoji moči, ampak v moči Jezusa Kristusa krščuje, grehe odpušča in druge sv. zakramente deli; nam ne bo težko verovati, da v sv. zakramentih odpuščanje grehov, milost božjo in zveličanje zadobiti zamoremo. Toliko nas o Jezusu Kristusu današnji evangelij uči.

II.

Kaj si morajo pa še posebej iz današnjega evangelija zapomniti 1. stariši od evangelijskega očeta, 2. otroci od bolnega sinu, 3. posli od kraljičevih hlapcev?

1. Evangelijski oče za svojega sina močno skrbi, gre iz Kafarnava več ur daleč v Kano, poišče Jezusa in ga prelepo prosi, da bi njegovega umirajočega sina ozdravil. Tako so celo judje in ajdje za svoje otroke skrbeli; celo neumne zverine skrbijo za svoje mlade, da hrano dobé in da se jim nič hudega ne primeri. Ali ni tedaj velika sramota, da so večkrat celo med kristijani taki očetje in take matere, kateri svoje otroke v nemar puščajo in si nobene vesti ne delajo, čeravno kateri njih otrok z njih zadolženjem zdravje in življenje, dušo in zveličanje zapravi? Evangelijski oče ni skrbel samo za telo, ampak tudi za dušo svojega sina; *veroval je z vso svojo hišo*, pravi sv. evangelij, tudi svoje otroke je podučil in h krščanski veri pripravil. Saj je božja zapoved, ki pravi: *Če imaš otroke, jih uči*. Toda veliko je očetov in mater po naši duhovniji, ki vse leto svojih otrok nič dobrega ne učé; ne molijo z njimi, se ne pogovarjajo z njimi od Boga in božjih reči, jih ne sprašujejo, kaj so slišali, kaj se naučili pri pridigi ali krščanskem nauku. Lagati in goljufati, krasti in zapravljati, kleti in rotiti se otroci od takih starišev naučé, družega ne. Kdorkoli katerega otroka pohujša, ga kaj hudega nauči, njemu, pravi Kristus, naj se mlinski kamen na vrat obesi, in v morje tam vtopi, kjer je najglobokejše. Stokrat hujše kazni so pa tisti stariši vredni, ki svoje lastne otroke pohujšajo!

Evangelijski oče išče v bolezni svojega sina pomoči pri Kristusu, ne pa pri ciganih, zagovarjaveih ali družih vražnih ljudeh. Ne pusti prepovedanih vražnih besedi čezenj govoriti, mu nobenih listkov za mrzlico na vrat ne obesi. Spet lep izgled za vse krščanske gospodarje in gospodinje, da ne smejo nikoli nobenih vraž v svoji hiši trpeti. In kaj je bolj trapastega, kakor na tako prazne pomočke verovati?

Zadnjič se morajo še gospodarji od kraljiča učiti, kar se od njega pravi: *Je veroval on z vso hišo*. Lejte, koliko stori lep izgled! Ker se je oče spreobrnil, se spreobrnejo tudi žena in otroci, hlapci in dekle. *Je veroval on z vso svojo hišo*. Mož je namreč glava v hiši, kakor se vsi udje po glavi obračajo, tako se obračajo večidel vsi domači v hiši po gospodarju. Kolikrat se sme o gospodarju reči: on rad moli, zato rad v cerkev hodi z vso svojo hišo, on rad dela, in zato je neutrujen z vso svojo hišo. On je miren, usmiljen, postrežljiv, je dober z vso svojo hišo. In kako lepo bo, ko se tudi sodni dan poreče: On je zveličan z vso svojo hišo! — Nasproti pa je vsa hiša hudobna, če ima hudobnega moža za gospodarja, pri katerem se spolnuje: on je len, zanikaren kristijan z vso svojo hišo. On gre za pregrešnim veseljem in vživanjem, z vso svojo hišo. On govori pohujšljivo, preklinja neznano, sovraži in zaničuje druge ljudi z vso svojo hišo! In kako strašno se bo tudi sodni dan od jutra do večera, od poldné do polnoči razlegalo: Pogubljen je on z vso svojo hišo!

2. Tudi vam, ljubi otroci, sinovi in hčere! moram iz tega evangelija nekaj povedati, kar vas same zadeva. Lejte, kraljičev sin v Kafarnavmu je bil bolan, močno bolan, tako da je že umirati jel, in umrl bi bil tudi gotovo, ko bi mu ne bil Jezus na srčno prošnjo njegovega očeta pomagal. Tako tedaj tudi otroci, tudi mladi ljudje lahko zbolé in umrjé; in motite se, če mislite: jaz sem še mlad, zdrav, močan, ni se mi še treba smrti bati. Ta bogati sin je bil tudi še mlad in močen; pa vse to mu ni nič pomagalo; kmalo mora skusiti, da se človek kakor cvetlica na polju hitro osiplje, in da se na svojo mladost ne more zanašati. Kakor kosec majhno in veliko travo, odcvetene ali še le napočene rože na snožeti vse vprek kosi, tako smrt vse vprek mlade in stare pobira. Kako bi pa bilo, ko bi morali vi v svojih mladih letih umreti, ko bi pa ne bili bogaboječe živeli? Kraljičev sin je moral pobožen biti, da ga je oče tako rad imel, in toliko za njegovo zdravje skrbel; dober otrok je moral biti, ker je Kristus, Gospod, toliki čudež nad njim storil. Zadržite se tedaj tudi vi, ljubi otroci! vselej tako, da bodete veselje svojih starišev in Bogu všeč in dopadljivi; nikoli nič ne storite, s čemur bi svoje

stariše in ljubega Boga v nebesih razžalili. Če tako živite, bodele lepo umrli, ko bi ravno v mladosti, v cvetju svojih let morali umreti!

Vi pa se od tega ozdravljenega sina učite, po prebiti boleznii pobožniše živeti, in Bogu svetejše služiti, kakor poprej, kakor je ta sin storil. Velika nehvaležnost bi bila, v boleznii vse dobro Bogu obedati; po zadobljenem zdravju pa spet po potu greha hoditi, spet kleti, umazano govoriti, v prepovedanemu znanju živeti. Taki nehvaležniki se morajo bati, da jih bo Bog spet v novič udaril z boleznijo, jih v nji umreti in za vselej v pravično kazen se pogubiti pustil. *Glej, zdaj si ozdravel*, je rekel Jezus 38 let bolnemu, *ne greši tedaj več, da se ti kaj hujega ne primeri.*

3. Še en par besedi vam, ljubi posli, hlapci in deklet! ker današnji evangelij tudi o hlapcih govori. Oni leté, kakor hitro bolni sin ozdravi, polni veselja njegovemu očetu, svojemu gospodu, naproti in mu povedó: *Tvoj sin živi, včeraj ob sedmi uri ga je mrzlica pustila.* Pač dobri so morali ti hlapci biti, ki si toliko prizadenejo, svojega gospodarja razveseliti. Taki bi morali vsi posli biti, po starem pregovoru bi se morali ravnati: „Čegar kruh jém, tega pesem pojem“. Če gospodar ali gospodinja zavolj kakega križa, ki jih je zadel, žalujeta, bi morali tudi posli žalostni biti, in tako z svojim usmiljenjem gospodarja ali gospodinjo tolažiti. Če jima pa dobro gré, če jima Bog srečo pošlje, se morajo tudi posli ž njima veseliti in srečo iz srca privoščiti, in jima pomagati za-njo Boga hvaliti; kraljičevi hlapci so z gospodarjem vred Kristusovo vero sprejeli in ž njim vred Boga hvalili. Grdo je pa od poslov slišati: „Kaj je meni zato, naj gré mojemu gospodarju dobro ali slabo, saj mi mora vendar hrano in plačo dajati. Tako niso ti evangelijski hlapci mislili in tudi vam bi ne bilo všeč, ko bi vašim domačim vse eno bilo, ali se vam dobro ali hudo godi, ali ste zdravi ali bolehnii; in zapoved krščanske ljubezni pravi: *Kar ti nočeš, da bi ti drugi storili, tega tudi drugim ne stori.* Tudi morajo krščanski posli svojim gospodarjem zvesti in pridni v svoji službi biti, ne le takrat delati, kadar jih gledajo, temuč tudi takrat, kadar so sami pri delu; ker jih božje oko povsod vidi. Tako so delali hlapci v današnjem evangeliju, tudi ko gospoda doma ni, sinu tako skrbno strežejo in tako zvesto nanj pazijo, da celo uro vedo, kdaj ga je mrzlica pustila. Tukaj se morajo tudi posli učiti, lep izgled svojega gospodarja in gospodinje posnemati, radi ubogati, kadar jih prav učé. Gospodar, *z vso svojo hišo je veroval.* Velika sreča je za vse posle, če v hiši služijo, kjer sta gospodar in gospodinja bogaboječa; kakor vidimo nad temi hlapci, kateri bi morebiti

nikoli Kristusa ne bili posnemali, ko bi ne bili pri tem gospodu služili, kateri jih je k pravi veri pripeljal.

Naj iz današnje pridige vsak svoj košček vzame, ohrani in v svoj prid obrne, naj vsi gospodarji in gospodinje svojim poslom z lepim zgledom svetijo in jih k pobožnosti napeljujejo, naj vsi posli in otroci njih lepe nauke poslušajo in v dejanji spolnujejo, naj je vsaka hiša takšna, o kakoršni današnji sv. evangelij govori; naj stariši in otroci, hlapci in deklice Jezusa prav spoznajo, se k njemu iz vsega sreča obrnejo in po njegovem svetem nauku živeti začno, in potlej bo dobro nam vsim, tukaj in v večnosti. Amen.

† Josip Rozman, dekan.

2. Stariši, čujte nad otroci!

Gospod, pojdi doli, preden moj sin umrje.
Jan. 4, 49.

Otročje srce je podobno mehкому vosku. V mehki vosek vtisneš podobo, kakoršno hočeš, ali lepo ali grdo. Tudi v mlado človeško srce vcepiš lahko ali dobro ali hudo po lastnem dopadajenju. Zato je res veliko na tem ležeče, kakšne ljudi da dete krog sebe ima in s kom se pajdaši in peča. Zahaja dete v slabo tovaršijo med malopridne pajdaše, pri katerih nič prida ne vidi in ne sliši, se bo dete pohujšalo in spridilo. Ima pa otrok krog sebe dobre ljudi, pri katerih vidi in sliši le poštene reči, se bo tudi on navzel dobrega duha, in ogrel in vnel za vse dobro. Ravno zato je krščanskih starišev sveta dolžnost, paznim in čuječim biti nad otroci, da se hudega ne navzaméjo, in da se v dobrem utrdijo ter postanejo podobni mogočnemu gradu na strmi gori, kateremu dereča voda v dolini blizo ne more. Skrbni kraljič v današnjem sv. evangeliju, ki je tako milo prosil Jezusa rekoč: *Gospod, pojdi doli, preden moj sin umrje*, naj služi v zgled vsim krščanskim starišem, kako skrbni in čuječi naj bodo tudi oni v ozir svojih otrok. Kako imenitna pa da je dolžnost starišev, čuječim biti nad otroci, vam bom danes razlagal.

Preselimo se v mislih v kako šolo, v kateri je zbranih šolarjev v obilnem številu. Dokler je učenik med njimi in dokler s paznim očesom nanje gleda, so šolarji tihi, mirni in pazni. Razun tistega, ki je vprašan, ne spregovori nobeden nobene besedice. Kakor

hitro pa se učenik le količkaj obrne na stran, že začnejo nekateri šepetati in nepokojni prihajati, ker menijo, da jih učenik ne vidi. In če se učenik celo iz šole podá, nastane šunder in šum, da enakega ni v nobenem čebeljniku.

In glej, vsaka krščanska hiša s svojo družino je enaka šola, v kateri sta oče in mati od Boga postavljena učenika, katera morata svoje otroke v krščanskem nauku podučevati, in jih k pobožnosti in bogaboječnosti napeljevati, da na tem svetu v božjem strahu živé, na onem pa večno zveličanje zadobé. Toda če tudi stariši svoje otroke skrbno podučujejo v krščanskem nauku in jih k dobremu tudi še tolikanj pridno napeljujejo, vse to podučevanje in napeljevanje ne bo še dosti pomagalo, ako stariši pazili ne bodo, ali se njih nauki spolnujejo, ali se ne spolnujejo. Kakor hitro otroci spazijo, da jih stariši spred oči spusté, in da se ne zmenijo za njih dejanje in nehanje, naglo pozabijo na vse nauke, in delajo in ravnajo po svoji volji in svojih željah, ravno kakor šolarji, kadar učenika ni med njimi.

Nekateri stariši sicer res svoje otroke izročé kakemu varuhu; toda tudi najzvestejši varuh ne bo opravil pri otrocih toliko, kolikor dober oče in skrbna mati, ker noben varuh nima pri otrocih tolike veljave, kolikor je imajo stariši.

Vsakdanja skušnja nam o tem daje zadostno spričevanje. Skušnja namreč uči, da imajo dobri stariši večidel dobre otroke, malopridni stariši po večjem hudobne otroke. Dobri stariši namreč pazijo na sleherno stopinjo svojih otrok in jih nikoli ne spusté spred oči; brezvestni stariši pa se ne zmenijo za to, kaj da počenjajo njih otroci, in jim ni mar, kam da zahajajo.

Noben otrok ni od nature tako spačen in nesramen, da bi se ne zbal in ne vstrašil očetovega ali maternega očesa, kadar misli kaj hudega storiti. Nasproti pa tudi ni nobeden po svoji natori tako sramožljiv in pobožen in k dobremu nagnen, da bi se v eni ali drugi reči kaj ne pregrešil, kadar očeta ali mater blizo ne čuti. Od zgubljenega sina vam je znano iz svetega evangelija, da je svoje premoženje z razuzdanostjo začel zapravljati takrat, ko se je znašel v tuji deželi, daleč od doma, daleč od očeta. V pričo svojega očeta bi si gotovo ne bil upal živeti tako samopašno in pregrešno! — Absalon, večno nesrečni sin pobožnega kralja Davida, se je zoper svojega očeta dvignil takrat, ko je z bratomorstvom na vesti pobegnil spred očetovega obličja. — Prerok Mozes je bil Izraelcem od samega Boga postavljen voditelj in učitelj, in ljudstvo je Mozesa poslušalo in ubogalo, dokler je bival v sredi med njimi. Enkrat pa se je dalje

časa na gori zadržal v pogovorih z Bogom. Celih 40 dni ga ni bilo z gore. In glej, bogapozabljivo ljudstvo sili v Arona, brata Mozesovega, ter ne jenja, dokler mu iz nanošenega zlata ne zlije malika, zlatega teleta, krog katerega so jedli in pili in plesali in ga po božje častili. Kakor hitro pa stopi Mozes z gore v sredo malikovalcev, utihne na enkrat ves šunder in krik in razuzdano veselje, in preplašeno ljudstvo osupneno pričakuje zaslužene kazni. Glejte, že sama pričujočnost Mozesova je kar mahoma ustavila nagnusno malikovanje med Izraelskim ljudstvom. In Izraelci so bili odraščeni ljudje, katerim je Bog skazal že poprej preobilno milost in dobrot, pa jim tudi mnogokrat že pokazal svojo ostro pravico; pa so le vendar zapustili pravega Boga, in so malike molili, kadar ni bilo njih učenika in vodnika med njimi. Kje smemo tedaj od otrok pričakovati, da bodo rajše dobro storili, kar je težavno, kakor pa hudo, kar je mikavno in vabilno; če skrbni stariši ne čujejo nad njimi, in jih kar lahkomišljeno v nemar pusté!

Kako imenitna je toraj dolžnost starišev, vedno paznim biti na vse dejanje in nehanje njih otrok. Stariši bi morali vedno vedeti, kako njih otroci živé, kaj da delajo in počenjajo, ali dobro doprinašajo ali hudo; ali Boga ljubijo in se ga boje; ali molijo zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi, ali pa ne; ali se v cerkvi spodobno zadrže, ali ne; kam da zahajajo; s kom da se pajdašijo in pečajo. Sosebno bi jih morali varovati slabih tovaršij, in jih kolikor moč varovati sleherne priložnosti v greh. Brez take vedne čuječnosti ne bo dosti zdalo ne podučevanje, ne svarjenje; ne bo dosti pomagalo ne žuganje, ne obetanje.

Ta vedna paznost in čuječnost je bila zatoraj tudi že od nekdanj vsim pobožnim in bogoljubnim starišem posebno pri sreč, ker so želeli za nebesa izrediti svoje otroke. — Abrahamova žena, skrbna Sara, je vidila, da se njen nedolžni sin Izak preveč peča z malopridnim sinom sužnje Hagare, s hudobnim Izmaelom, in zato ni imela ne miru ne pokoja, dokler ni iz hiše spravila sužnje in nje nevrednega sina. — Stari očak Jakob je večkrat poslal nedolžnega sina Jožefa za drugimi otroci na pašo, da bi se kaj hudega ne godilo med njimi. — Tudi bogoljubni Izaj je pošiljal bogaboječega Davida za drugimi svojimi otroci pogledovat, kjer se znajdejo in kako se obnašajo. — Pobožni Job ni le samo skrbno čul na vse dejanje in nehanje otrok, temveč je tudi še vsak dan Bogu daritve daroval za svoje otroke, da bi se kje ne pregrešili. — Po Jobovo bi morali ravnati vsi krščanski stariši, ter skrbno paziti ne le na vse dejanje

in ravnanje otrok, ampak tudi še celó na njih misli in želje; čuječi stariši bodo kmalu spazili, kam da nagnenje otroka žene, kam ga peželenje vleče. Skrbni stariši si bodo na vso moč prizadevali, potrebiti iz otroškega srca vsako korenino hudega, dokler je še čas, in se ne razplete in ne utrdi v otročjem srečju.

Toda — oj žalost! — koliko je krščanskih starišev, katerim ni mar, kje da so njih otroci, kam da zahajajo, kaj počenjajo. Le kadar enega ali drugega za kako delo potrebujejo, ga sklicujejo in izzivajo na vse grlo, da bi ga priklicali na dom. O brezvestni taki stariši, katerim je za vsako drugo reč več mar, kakor pa za blagor in srečo svojih otročičev! Kako težko butaro si na vest nakladajo, kako strašni odgovor si na glavo nakopavajo! Kako tesno jim bo pri srečju, kadar bodo zaslišali iz ust pravičnega Sodnika zagrozilne besede: „Duše tvojih otrok, katere sim ti izročil, bom iz tvojih rok terjal!“

Nasproti pa vam krščanskim skrbnim starišem — oj blagor in veselje! — kadar bote videli, da je vaša skrbna čuječnost vaše otročiče pripeljala v večno življenje! Kako veselo bo gledati sv. Petra, kadar bo pripeljal pred Sodnika tisoče duš, katere je pridobil Kristusu; ali sv. Pavla s celo trumo judov in nevernikov, katere je spreobrnil k sveti Jezusovi veri; druge aposteljne, misijonarje, duhovne pastirje, pridigarje in spovednike z dolgo vrsto vernih ovčic, katere so skrbno vodili po potu večnega življenja! In takrat, čujte, krščanski stariši! bote postavili pred Sodnika tudi vi svoje otročiče, ter mu porečete: „Gospod, glej! te le si nam izročil; vse smo ti ohranili; nobeden se ni zgubil po našem zadolženju!“ Oh, kako se vam bo srce smejalo in topilo v rajskem veselju, kadar bote zaslišali iz ust nebeškega Sodnika tolažilne in oveselilne besede: „Blagor vam, dobri in zvesti hlapci, ker ste bili v malem zvesti, vas bom čez veliko postavil: pojdite v veselje svojega Gospoda!“ Amen. † Jan. Škofic.

Pogled na slovstvo.

Glasi katoliške družbe. Na svitlo dala in založila katoliška družba za Kranjsko. L. XX. v Ljubljani. Tisk „Katoliške Tiskarne“ 1886. Strani XIII, 188 male osmirke. Cena 40 kr.

Tiho, brez hrupa deluje naša „Katoliška družba“, kolikor jej dopuščajo sredstva in vnanje razmere. A da bi tudi nič drugega ne imeli od nje kakor knjižice, ki jih leto za letom pošilja svojim članom, morali bi jej izrekati priznanje in zahvalo. Kako lepo doné tudi letošnji njeni „Glasi“, prizadevajoč si, vzbuditi v srečju čita-

teljev gorečnost za sveto reč, katoliško versko navdušenje. Oglejmo si nadrobneje vsebino najnovejšega društvenega letnika.

Za lepim predgovorom gospoda vrednika, neutrudljivega dr. Fr. Lampeta, ki nam razklada nalogo „Glasov“ pa načrt, po katerem mené delovati tudi naslednji društveni letniki, podaja nam knjiga prav temeljito razpravo „o svetem letu“, govoreč najprej o bistvu odpustkov sploh, in potem o važnosti in zgodovini svetega ali jubilejnega leta. — Enako lep in podučljiv je naslednji spis: „Zakaj praznujemo leto sv. leto?“ Imenujejo se štiri vzroki letošnjega jubileja, kar nam pisatelj obširno ter jasno razloži. — Sledi povest „Vere moč“, katero je spisal ranjki Janez Oštir, Ljubljanski bogoslovec 1. leta. Zgodba kaže, da nam je z omenjenim mladenčem jako spreten pripovednik šel v grob. — Naslednji sestavek „jeden dan na Velehradu“, spisan po enem lanskim naših romarjev k svetišču slovanskih aposteljev, sv. Cirila in Metoda, hoče biti mali spominek romanja na Velegrad. Prav živo nam božjepotnik pred oči stavi pobožno ondotno ljudstvo pa kraj in opravo imenovane največe in najlepše cerkve na Moravskem. — Pravi kinč letošnjim „Glasom“ so „Pisma iz dijaškega življenja“, v katerih se nam opisujejo „resni dnevi“ nekega dijaka, kateri je v šolah zabredel v verske dvome in celó v nevero, ter po dovršenih gimnazijskih študijah govori, da mu „lastno prepričanje“ brani, izvoliti si stan, v katerem bi moral verovati in učiti, česar mu „razum ne dopušča“. V 18 listih je živo naslikan notranji boj pa po božji milosti in nekaterih ugodnih vnanjih razmerah provzročeno spreobrnjenje našega mladenča. Videti je, da je ta pisma sestavil spreten mislec in dober psiholog. Naj bi ti listi pač onim prišli v roke, kojim so namenjeni: dijakom, zlasti gimnazijskim abiturijentom! — Za tem najdemo v knjigi jako zanimljivo „Kratko zgodovino katoliške družbe“; kakor se nam zdí, je iz spretnega peresa društvenega podpredsednika, papeževega prelata in kanonika, preč. g. dr. Andr. Čebašek-a. Nadrobno in lepo pregledno nam pisatelj predočuje začetek in delovanje društva v dosedanjih 17 letih njegovega obstanka. V sklepu tudi izvemo, kaj je tega krivo, da je „Katoliška družba za Kranjsko“ zadnja leta nekako pešati jela; in stavijo se nasveti, kako bi se družbi k večim vspehom pomoglo. Zlasti všeč nam je prvi nasvet, namreč: „Naj se skrbi, da se zopet osnuje „katoliška politična družba“, ki ostane, kakor l. 1871—1874, v zvezi s katoliško družbo, pa ima vendar le svoje moške ude, svoj odbor in lastne dohodke. Samo verska družba današnjim potrebam, ki skoraj vse tudi v politično življenje segajo, ne more zadostiti, ima za javne potrebe roke zvezane, in zato se ji mora delokrog po tej novi družbi razširiti, da smé tudi vplivati pri raznih, dandanes tako pogostnih volitvah, na šolske in druge postave . . . Mislim, da se bo pač našel še kak srčni Kolumb, krščanski pravoslovec, da prevzame vstanovitev in vodstvo take katoliško-politične družbe, ki je čedalje bolj živo potrebna. Zares, stvar je važna, prevažna; vsega premisleka vredna! — Sklepni spis „Iz malega sveta“ govori o pomenu in namenu Ljubljanskega Marijanišča, opisujoč življenje dečkov v tem prekristnem zavodu pa prizadevanje vodstva za krščansko vzgojo ubožnih rejencev.

Sklepno izrečemo, da smo tudi z letošnjimi „Glasi“ jako zadovoljni. A zdí se nam, da Slovenci, zlasti naše razumništvo, le premalo pozná in premalo cení te letnike „Katoliške družbe.“ Koliko sadú bi prinašali ti „Glasi“, ko bi bili bolj razširjeni, in da bi jih marljivše čital naš narod!

A. Z.